

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret for SVR

Møtested: Thon hotell Parken, Kristiansand

Dato: 08.03.2024

Tidspunkt: 13:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til en av verneområdeforvalterne. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 1/24	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 2/24	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar		
ST 3/24	Orienteringer		
ST 4/24	Referatsaker		
RS 1/24	Innvilget - SVR og Frafjordheiane Landskapsvernområde - søknad om helikoptertransport for ettersøk på sau - Geir Brattebø		2023/10556
RS 2/24	Innvilget - SVR LVO og Steinsbuskardet – Hisdal BVO - helikoptertransport i forbindelse med ettersøk på sau - Bykle, Valle, Sirdal og Hjelmeland kommuner - Ola Oftedal		2023/10594
RS 3/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Tor Eivind Vadlid. Gnr. 4, bnr. 1. Bygland kommune.		2023/6853
RS 4/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale, utstyr og brensel til Statskogs hytter - Sirdal, Valle, Bykle og Sandnes kommuner - Statskog SF		2023/10166
RS 5/24	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport i samband med leiting etter sau i Dyraheio landskapsvernområde, Suldal kommune - Johan Guggedal		2023/10654
RS 6/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av helikopter for ettersøk på sau - Tore Fuglestad		2023/10906
RS 7/24	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt elg frå Bleskestadmoen i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 67/3, Suldal kommune - Jan Olav Jensen		2023/10689
RS 8/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter i forbindelse med utmarksnæring - Sigurdsheller - Sirdal, Bygland og Valle kommuner - Sirdal Huskyfarm		2023/10697
RS 9/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av helikopter for ettersøk på sau - Brå Beite og Sankeforening v/ Asle Ljosland		2023/10846
RS 10/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for å hente ut sau - Åseral kommune - Oddmund Ljosland		2023/10997
RS 11/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter og helikopter i verneområda ifbm. drift av anlegg. Revidert løyve. Otra Kraft DA - Otteraaens Brugseierforening. Bykle kommune.		2023/7583

RS 12/24	Oppdatert vedtak - SVR landskapsvernområde - innvilget bruk av snøscooter for leting etter sau - Brå Beite og Sankeforening v/ Kåre Skretting	2023/10846
RS 13/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for transport av materiale, utstyr og ved til hytte - gnr/bnr 6/29 - Åseral kommune - Jon Bygland	2023/11002
RS 14/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale, brensel og utstyr til hytte ved Glypen - Åseral kommune - Jan Oddvar Håland	2023/11013
RS 15/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde- transport med snøscooter for frakt av utstyr, materiale, ved og brensel - Rysstad Driftehei v/ Øyvind Madland	2023/10575
RS 16/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr 3, bnr. 4 Sigurd Langeid. Bygland kommune	2023/10022
RS 17/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av materiale, ved og utstyr til hytte på gnr/bnr 6/14 - Bykle kommune - Tallak Bjørnarå	2023/9996
RS 18/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale og utstyr til hytte ved Falkeflotte - Bykle kommune - Åmund Nesland	2023/11265
RS 19/24	Innvilga - bruk av snøscooter for transport av ved, materiale og utstyr til hytter på gnr/bnr. 64/2 - Valle kommune - Richard T. Nomeland	2023/10537
RS 20/24	Innvilget - verneområder i SVR - søknad om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med CWD oppfølging Hardangervidda - Norsk Institutt for Naturforskning	2023/11263
RS 21/24	Innvilga søknad om dispensasjon til motorferdsel i Steinbuskardet-Hisdal biotopvernområde og Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle kommune - Statkraft Energi	2023/11564
RS 22/24	Innvilga søknad om forlenging av dispensasjon til motorferdsel i samband med kjentmannsturar i Dyraheio og Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområder, Suldal og Bykle kommunar - Suldal Røde Kors Hjelpekorps	2023/11562
RS 23/24	Endring i vedtak - Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale og utstyr til hytte ved Falkeflotte - Bykle kommune - Åmund Nesland	2023/11265
RS 24/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for transport av ved, materiale og utstyr til hytte på gnr/bnr 2/19 - Nedre Vivatn - Åseral kommune - Lillian og Roger Thorsland	2023/11676

RS 25/24	Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter og helikopter til hytte ved Krokvatn - Åseral kommune - Børre Petersen	2023/11682
RS 26/24	Innvilga - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale og utstyr til hytte på gnr/bnr. 6/1 - Bygland kommune - Tom Erik Jebsen	2023/11683
RS 27/24	Innvilga - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av utstyr, materiale og ved til hytte på gnr/bnr. 6/7 - Bykle kommune - John Ørjan Tveit	2023/11730
RS 28/24	Innvilga - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av materiale, utstyr og ved til hytte på gnr/bnr 50/68 - Valle kommune - Arild Stene	2023/10783
RS 29/24	Søknad - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bykle 1/8 - 1/10 - Veringsdalen - motorferdsel 2024 - 2027 - snøskuter - Birgit Lidtveit	2023/11331
RS 30/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Brattestøyl, Gaukhei og Dansaren. Gnr. 4, bnr. 2 Bernt Gautestad. Bygland kommune.	2023/11446
RS 31/24	Innvilget - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale og utstyr til hytter på gnr/bnr 2/16 - Åseral kommune - Frode Forgard	2023/11981
RS 32/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Grånetjønn. Gnr. 4, bnr. 3. Øyvind Nordahl. Bygland kommune.	2023/11445
RS 33/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 10, bnr. 1 Jan Nesland. Bykle kommune.	2023/11641
RS 34/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 10, bnr. 1 Ola Nesland. Bykle kommune.	2023/11640
RS 35/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter til merking av vinterløyper og transport til turisthyttene Lakkenstova, Josephsbu, Gaukhei, Tjønndalen, Øyuvsbu, Håheller, Svartenut, Bossbu og Stavskar. DNT sør. Åseral, Bygland og Valle kommune.	2024/233
RS 36/24	Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport til Verhidler i Lusaheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 118/1, Hjelmeland kommune - Unnbjørn Dahle	2024/371
RS 37/24	Delvis innvilga søknad om bruk av snøscooter og ATV med belter til merking av vinterløype og transport til Sloaros turisthytte. DNT sør. Bykle kommune og Suldal kommune.	2024/233

RS 38/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 7, bnr. 6 Morten Forgard. Ljosland. Åseral kommune.	2023/11990
RS 39/24	Innvilga søknad om snøskutertransport i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 2/5, Sirdal kommune - Ånen Ådneram	2024/653
RS 40/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Stakkedalen 2/36. Birgit Langeid Dahl. Bygland kommune.	2024/380
RS 41/24	Innvilga søknad om kjentmannstur Ådneram-Grydalen-Grautheller-Ådneram som erstatning for kjentmannstur Ådneram-Storevatn -Speidernes beredskapsgruppe	2024/853
RS 42/24	Innvilga søknad om endring av kjørerute for kjentmannstur Ådneram-Taumevatn-Storevatn-Grautheller-Ådneram - Speidernes beredskapsgruppe	2024/853
RS 43/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Langeid Driftehei. Ivar Dahl. Bygland kommune.	2024/372
RS 44/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter. Revidert løyve. Gnr. 3, bnr. 4 Sigurd Langeid. Bygland kommune.	2023/10022
RS 45/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 4, bnr. 25. Grånetjønn. Joakim von Brandis. Bygland kommune.	2024/795
RS 46/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Uhomsstøyle. Gnr. 3, bnr. 3. Bjørgulv Lyngroth Langeid. Bygland kommune.	2024/792
RS 47/24	Innvilga - Endring av dispensasjon - SVR landskapsvernområde - bruk av snøskuter til transport av materialer, utstyr og ved til hytte, gnr/bnr, 6/29, Åseral kommune - Jon Bygland	2024/949
RS 48/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 3, bnr. 1. Tarald Langeid. Bygland kommune.	2024/793
RS 49/24	Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Suldal fjellstyre	2024/1233
RS 50/24	Innvilga søknad om dispensasjon til flytting og utviding av utedo ved Grjotdalsneset i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Suldal fjellstyre	2024/1233
RS 51/24	Delvis innvilga søknad om dispensasjon til motorferdsel til frakt av ved og proviant, samt kvisting til turisthyttene i Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes, Gjestdal og Sirdal kommunar - Stavanger turistforening	2024/1243

RS 52/24	Delvis innvilga søknad om dispensasjon til motorferdsel for frakt og kvisting til turisthytter i Dyraheio og Kvanndalen landskapsvernområder, Suldal kommune - Stavanger turistforening	2024/1245
RS 53/24	Innvilga søknad om endring i snøscooterløyve. Nedre Vivatn. Gnr. 2, bnr. 18. Solveig Torsland. Åseral kommune.	2023/3942
RS 54/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 2, bnr. 16 Stakkedalen. Birgit Langeid Dahl. Bygland kommune.	2024/376
RS 55/24	Delvis innvilga søknad om snøskutertransport og kvisting til turisthytter i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Stavanger turistforening	2024/1244
RS 56/24	Innvilga søknad om kjentmannsturar i Vormedalsheia, Lusaheia, Dyraheio og SVR landskapsvernområder - Hjelmeland Røde Kors Hjelpekorps	2024/1734
RS 57/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Svartenut, Bossbustøylane og Sandvasstøylen. Livar Ravndal. Sirdal og Valle kommune.	2024/1653
RS 58/24	Innvilga søknad om dispensasjon til snøskuter- og helikoptertransport til Lordehytta i SVR landskapsvernområde, gnr/bnr 2/52, Åseral kommune - Baard Kjelsaas	2024/1799
RS 59/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. 4/26 Skrubbhus. Sverre Ulland. Bygland kommune.	2024/1835
RS 60/24	Innvilga søknad til snøskutertransport til Lordehytta i SVR landskapsvernområde, gnr/bnr, 2/16, Åseral kommune -Anne Lise og Kjell Terje Flottorp	2024/1759
RS 61/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr. 63, bnr. 20. Bergstøylen. Einar Brokke. Valle kommune.	2024/1758
RS 62/24	Innvilga søknad om justert dispensasjon til løypekøyning med snøskuter i Frafjordheiane landskapsvernområde, Gjesdal og Sirdal kommunar - Inge Marton Østebø	2024/2134
RS 63/24	Delvis innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport til Lordehytta i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 2/16, Åseral kommune - Ronnie Forgard	2024/2136
RS 64/24	Innvilga - motorferdsel i SVR - Åseral 2/18. Revidert løyve med endra køyrerute for snøskuter. Solveig - Kenneth - Stig Andre Torsland	2023/3942
RS 65/24	Søknad - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bygland 4/4 - Langelid - Bortelid - Nord i Vestre Langsvann - snøskuter - Olav Morten Heggland	2024/1836

RS 66/24	Innvilga søknad om bruk av snøskuter. Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Øyetjønnin. Bygland 3/2 - Marit Taksdal. Bygland kommune	2024/1837
RS 67/24	Innvilga søknad om bruk av snøskuter. Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene landskapsvernområde. 3/18. Helge Kydland. Bygland kommune.	2024/2403
RS 68/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet. Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene landskapsvernområde - Bykle 1/2 - Svanhild Breive	2024/2398
RS 69/24	Delvis innvilga søknad. Løyve til bruk av snøscooter i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene landskapsvernområde - Bygland 5/92 - snøskuter - Jan Ove Pytten	2024/2402
RS 70/24	Innvilga søknad om dispensasjon til motorferdsel til Sinnesheie i SVR landskapsvernområde, gnr/bnr, 9/39, Sirdal kommune - Rune Malmeid	2024/2676
RS 71/24	Pressemelding - Sesilåmi 2024 avlyst - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene landskapsvernområde - Valle - Sirdal - Brokke - Sinnes - Sesilåmi 2023 - 2025 - snøskuter - Stiftinga Sesilåmi	2022/7185
RS 72/24	Informasjon - hensyn til villrein og Statens naturoppsyn sin rolle	2024/1934
RS 73/24	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i samband med reparasjonsarbeid på hytte. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Rolfsbu 64/150. Bergsam AS. Valle kommune.	2024/2739
ST 5/24	Konstituering og val av leiar, nestleiar og medlem av arbeidsutval i Verneområdestyret for SVR 2024-2027	2024/2911
ST 6/24	Førebuaende klagehandsaming. Avslag på søknad om godkjenning av båthus. Vestre Langsvatn. Gnr. 4, bnr. 4 Olav Morten Heggland. Bygland kommune.	2021/7149
ST 7/24	Førebuaende klagehandsaming. Oppattføring av to støylsbuer. Svinehaugen og Lognbru. Gnr. 62, bnr. 1. Evardalen. Sverre Magne Brokke. Valle kommune.	2023/439
ST 8/24	Førebuaende klagehandsaming. Klage på vedtak om å tillate snøscootertur til Lordehytta. Åseral snøscooterklubb, Åseral kommune.	2023/11976
ST 9/24	Prioritering av tiltaksmidlar for 2024	2023/10785
ST 10/24	Verneområdestyret si møteplan for 2024	2024/2911
ST 11/24	Eventuelt	

ST 1/24 Godkjenning av innkalling og saksliste
ST 2/24 Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar
ST 3/24 Orienteringer
ST 4/24 Referatsaker
RS 1/24 Innvilget - SVR og Frafjordheiane Landskapsvernområde - søknad om helikoptertransport for ettersøk på sau - Geir Brattebø
RS 2/24 Innvilget - SVR LVO og Steinsbuskardet – Hisdal BVO - helikoptertransport i forbindelse med ettersøk på sau - Bykle, Valle, Sirdal og Hjelmeland kommuner - Ola Oftedal
RS 3/24 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Tor Eivind Vadlid. Gnr. 4, bnr. 1. Bygland kommune.
RS 4/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale, utstyr og brensel til Statskogs hytter - Sirdal, Valle, Bykle og Sandnes kommuner - Statskog SF
RS 5/24 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport i samband med leiting etter sau i Dyraheio landskapsvernområde, Suldal kommune - Johan Guggedal
RS 6/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av helikopter for ettersøk på sau - Tore Fuglestad
RS 7/24 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt elg frå Bleskestadmoen i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 67/3, Suldal kommune - Jan Olav Jensen
RS 8/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter i forbindelse med utmarksnæring - Sigurdsheller - Sirdal, Bygland og Valle kommuner - Sirdal Huskyfarm
RS 9/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av helikopter for ettersøk på sau - Brå Beite og Sankeforening v/ Asle Ljosland
RS 10/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for å hente ut sau - Åseral kommune - Oddmund Ljosland
RS 11/24 Innvilga søknad om bruk av snøscooter og helikopter i verneområda ifbm. drift av anlegg. Revidert løyve. Otra Kraft DA - Otteraaens Brugseierforening. Bykle kommune.
RS 12/24 Oppdatert vedtak - SVR landskapsvernområde - innvilget bruk av snøscooter for leiting etter sau - Brå Beite og Sankeforening v/ Kåre Skretting
RS 13/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for transport av materiale, utstyr og ved til hytte - gnr/bnr 6/29 - Åseral kommune - Jon Bygland
RS 14/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale, brensel og utstyr til hytte ved Glypen - Åseral kommune - Jan Oddvar Håland
RS 15/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde- transport med snøscooter for frakt av utstyr, materiale, ved og brensel - Rysstad Driftehei v/ Øyvind Madland
RS 16/24 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gnr 3, bnr. 4 Sigurd Langeid. Bygland kommune
RS 17/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av materiale, ved og utstyr til hytte på gnr/bnr 6/14 - Bykle kommune - Tallak Bjørnarå
RS 18/24 Innvilget - SVR landskapsvernområde - bruk av snøscooter for frakt av ved, materiale og utstyr til hytte ved Falkeflotte - Bykle kommune - Åmund Nesland
RS 19/24 Innvilga - bruk av snøscooter for transport av ved, materiale og utstyr til hytter på gnr/bnr. 64/2 - Valle kommune - Richard T. Nomeland
RS 20/24 Innvilget - verneområder i SVR - søknad om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med CWD oppfølging Hardangervidda - Norsk Institutt for Naturforskning
RS 21/24 Innvilga søknad om dispensasjon til motorferdsel i Steinbuskardet-Hisdal

Arkivsaksnummer: 2024/2911

Saksbehandlar: Alf Odden

Dato: 01.03.2024

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	5/24	08.03.2024

Konstituering og val av leiar, nestleiar og medlem av arbeidsutval i Verneområdestyret for SVR 2024-2027

Forvaltar si innstilling

I tråd med valkomiteens innstilling vel verneområdestyret følgjande styremedlem til verva som leiar, nestleiar og medlem av arbeidsutvalet (AU).

Leiar: Jonny Liland, ordførar Sirdal kommune (tidlegare Vest Agder fylke)

Nestleiar Anita Husøy Riskedal, ordførar Hjelmeland kommune (Rogaland fylke)

Medlem AU Jonny Liland, ordførar Sirdal kommune (tidlegare Vest Agder fylke)

Anita Husøy Riskedal, ordførar Hjelmeland kommune (Rogaland fylke)

Hans Blattmann, ordførar Bykle (tidlegare Aust Agder fylke)

Inger Lise Lund Stulien, ordførar Åseral kommune (tidlegare Vest Agder fylke)

Mads Drange, ordførar Suldal kommune (Rogaland fylke)

1. vara Janne Nystøl (Agder fylkeskommune)
2. vara Kenny Retore ordførar Sandnes (Rogaland fylke)

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

I styresak 46/23 vart det vedtatt å opprette ein valkomite som skal innstilla kandidatar til verva som styreleiar, nestleiar og medlemmer av arbeidsutvalet.

Medlemmer av valkomiteen blir vald av det avtroppande styre under det siste møte i styreperioden. Medlemmane av valkomiteen skal veljast blant dei avtroppande styremedlemmane som ikkje skal være med i det nye styret. Valkomiteen skal bestå av fire medlem, eit frå kvat av dei tre opphavlege fylka Aust Agder, Vest Agder og Rogaland og eit frå ein av fylkeskommunane.

Verneområdestyret gav desse føringane for arbeidet i valkomiteen:

- Vervet som styreleiar skal gå på omgang mellom dei 3 opphavlege fylka: Rogaland, Vest Agder og Aust Agder. I perioden 2024-2027 er det Vest Agder som skal ha leiaren. Styreleiaren skal veljast for heile perioden.
- Arbeidsutvalet skal ha 5 medlemmer inkludert styreleiar og nestleiar, arbeidsutvalet skal ha to faste varamedlemmer.
- Arbeidsutvalet skal vera breitt samansett og visa god geografisk spreiding.
- Valkomiteen skal levera si innstilling saman med møteinnkallinga til det første styremøte i den nye styreperioden.

Valkomiteen som skal innstille for styreperioden 2024-2027 har bestått av; Gerd Helen Bø (leiar), Steinar Kyrvestad, Margrethe Handeland og Margrete Dysjaland.

Valkomiteen sendte si innstilling til forvaltningssekretariatet 22.02.2024. Valkomiteen opplyser og at innstilling har skjedd i tråd med føringane til verneområdestyret, og at dei i tillegg har valt å innstille ordførarar som faste medlem av arbeidsutvalet. Som varamedlem til arbeidsutvalet er det innstilt ein representant frå fylkeskommunane og ein ordførar. Valkomiteens innstilling er lagt ved saka.

Forslag frå valkomiteen

Verneområdestyret for SVR har sett ned ein valkomite som skal innstilla kandidatar til verva som styreleiar, nestleiar og medlemmer av arbeidsutvalet i perioden 2024-2027.

Føringane for arbeidet i valkomiteen:

- Vervet som styreleiar skal gå på omgang mellom dei 3 opphavlege fylka: Rogaland, Vest Agder og Aust Agder. I perioden 2024-2027 er det Vest Agder som skal ha leiaren. Styreleiaren skal veljast for heile perioden.
- Arbeidsutvalet skal ha 5 medlemmer inkludert styreleiar og nestleiar, arbeidsutvalet skal ha to faste varamedlemmer.
- Arbeidsutvalet skal vera breitt samansett og visa god geografisk spreiding.
- Valkomiteen skal levera si innstilling saman med møteinnkallinga til det første styremøte i den nye styreperioden.

Valkomiteen skal ha ha 4 medlemmer, ein frå kvar av dei opphavlege fylka: Aust Agder, Vest Agder og Rogaland og ein frå ein av fylkekommunane.

Valkomiteen har vore:

Gerd Helen Bø (leiar), Steinar Kyrvestad, Margrethe Handeland og Margrete Dysjaland.

Me har eit forslag som følgjer føringane til verneområdestyret. I tillegg har me valt å innstilla ordførarar som faste medlemmer. Vara frå ein av fylkeskommunane og ein ordførar.

Valkommiteen si innstilling:

Leiar: Jonny Liland ordførar Sirdal (tidlegare Vest Agder)

Nestleiar Anita Husøy Riskedal ordførar Hjelmeland (Rogaland)

Medlemmer Hans Blattmann ordførar Bykle (tidlegare Aust Agder)

Inger Lise Lund Stulien ordførar Åseral (tidlegare Vest Agder)

Mads Drange ordførar Suldal (Rogaland)

1. vara Janne Nystøl (Agder fylkeskommune)
2. vara Kenny Retore ordførar Sandnes (Rogaland)

Vedtak

Verneområdestyret opprettar ei ordning med val av ein valkomité som skal innstille kandidatar til verva som styreleiar, nestleiar og medlem av arbeidsutvalet.

Medlemmer av valkomiteen blir vald av det avtroppande styre under det siste møte i styreperioden. Medlemmane av valkomiteen skal veljast blant dei avtroppande styremedlemmane som ikkje skal være med i det nye styret. Valkomiteen skal bestå av fire medlem, eit frå kvart av dei tre opphavlege fylka Aust Agder, Vest Agder og Rogaland og eit frå ein av fylkeskommunane.

Verneområdestyret gir desse føringane for arbeide i valkomiteen:

- Vervet som styreleiar skal gå på omgang mellom dei 3 opphavlege fylka: Rogaland,

Vest Agder og Aust Agder. I perioden 2024 -2027 er det Vest Agder som skal ha leiaren. Styreleiaren skal veljast for heile perioden.

- Arbeidsutvalet skal ha fem medlemmer inkludert styreleiar og nestleiar, arbeidsutvalet skal og ha to faste varamedlemmer.
- Arbeidsutvalet skal være breitt samansett og vise god geografisk spreing.
- Valkomiteen skal leverer si innstilling saman med møteinnkallinga til det første styremøte i den nye styreperioden.

Valkomiteen som skal innstille for styreperioden 2024-2027 skal bestå av; Gerd Helen Bø (leiar), Steinar Kyrvestad, Margrethe Handeland og Margrete Dysjaland.

Arkivsaksnummer: 2021/7149

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 29.02.2024

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	6/24	08.03.2024

Førebuaende klagehandsaming. Avslag på søknad om godkjenning av båthus. Vestre Langsvatn. Gnr. 4, bnr. 4 Olav Morten Heggland. Bygland kommune.

Vedlegg:

- 1 Klage - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bygland 4/4 - Vestre Langsvatn - takoverbygg til båt - båthus - Olav Morten Heggland

Forvaltar si innstilling

Med heimel i § 33 i forvaltningslova opprettheld verneområdestyret sitt vedtak frå 14.11.2023, sak 42/33. Verneområdestyret kan ikkje sjå at det har kome nye vesentlege moment i saka.

Saka vert sendt Miljødirektoratet for avgjersle.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Olav Morten Heggland fekk i delegert sak 102/21, dagsett 16.9.2021, løyve til å sette opp eit båthus på eigeidomen ved Vestre Langsvatn i Bygland kommune. Tillate storleik var sett til 12 m2 BYA i tråd med førinigane i forvaltningsplanen og praksis på området. Opphavelg var det søkt om eit båthus med storleik 17,2 BYA.

Kontroll av byggetiltaket 14.6.2023 synte at båthuset vart bygd med storleik 5,8 m2 utover det tillate. Tiltakshavar vart i brev dagsett 22.9.2023 varsla om mogleg krav om retting. Det vart samstundes opplyst at han kan søke om godkjenning av tiltaket. Søknad om slik godkjenning vart sendt inn av søkar i brev dagsett 22.9.2023

Verneområdestyret handsama søknad om godkjenning av båthuset, og krav om retting, i møte 14.11.2023, sak 42/23. Her avsla verneområdestyret søknad om godkjenning av tiltaket. Det var og stilla krav om å fjerne delar av bygningen med frist 1.9.2024. I tillegg varsel om tvangsmulkt om fristen for retting ikkje vert overhalde.

Søkar klage på vedtaket om å avslå godkjenning av tiltaket i brev dagsett 26.11.2023 (vedlegg 3). I klagen er det lagt vekt på at båthuset også skal dekke behovet for

lagringsplass då søkar har stor aktivitet i området knytt til fiske, fiskekultivering, hytteutleige og at dette er ein del av næringsgrunnlaget på garden. Delar av det omsøkte båthuset vart tenkt som lagerrom med frys for mellombels oppbevaring av fisk. Med storleik 12 m2 BYA vil det berrre vera plass til lagring av båt.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

Etter forvaltningslova § 33 kan verneområdestyret oppheve eller endre vedtaket om dei finn klagen grunngeven. Om verneområdestyret opprettheld sitt vedtak vert saka sendt Miljødirektoratet for avgjersle.

Forvaltningslova §§ 29 – 32 gir føringar for kva krav som skal stillast til ein klage knytt til klagefrist, form og innhald.

Vurdering

Vedtaket vart sendt søkar 23.11.2023. Klagen kom inn 27.11.2023 og såleis innafor klagefristen på tre veker. Klagen er grunngeven og det kjem fram kva i vedtaket som bør endrast. Dei formelle sidene ved klagen etter forvaltningslova §§ 29 – 32 er såleis oppfylt.

Søkar har i klagen lagt vekt på behovet for bedre lagringsplass i samband med utnytting av fisket i Langsvatna. Same argumentasjon har vore nytta tidlegare, og er såleis ikkj nye moment i saka.

Det er ein godt etablert praksis med å tillate nye båthus, men då avgrensa til maks. 12 m2 BYA. Søkar har utvilsamt mykje aktivitet knytt til utnytting av fiske og behov for lagerplass. Lagringsplass bør kunne dekkast opp av uthus/lagerbygg som vart godkjend av Bygland kommune attende i 2011, og som ligg berre 20 meter frå båthuset.

Konklusjon

Verneområdestyret sitt vedtak frå 14.11.2023 oppretthalden. Saka vert sendt Miljødirektoratet for avgjersle.

Olav Morten Heggland

Heggland 26.11.23

Setesdalsvegen 2396

4745 Bygland

Verneområdestyret for SVR

Postboks 504

4804 Arendal

Ref. Jørn Trygve Haug

**Klage på vedtak angående avslag om godkjenning av båthus Gnr. 4
Bnr. 4 Vestre Langsvatn, ref 2021/7149-0 432.2. Dato 23.11.2023**

Viser til avslag angående godkjenning av båthus med BYA 17,8 m² (Alternativt BYA 15 m²).

I føringene for forvaltningsplanen kan det bygges båthus med BYA 12 m².

Viser til at det omsøkte båthuset skal dekke 2 funksjoner: lagring av båt samt et lagerrom.

Underteikna leier her ut driftshytter med tilhørende jakt- og fiskerett.

Vestre- og Austre Langsvatn er 2 store vann som det gjennom betydelig kultivering over flere år har blitt en svært god fiskebestand.

Det er ønskelig og nødvendig å få utnyttet disse fiskeresursene på best mulig måte, da dersom ikke dette gjøres blir det fort for mye fisk med den følge at kvaliteten på fisken blir dårligere. Det er registrert at kvaliteten på fisken har stadig blitt dårligere i løpet av de siste 10 årene. Dette på grunn av at det har blitt fisket for lite, slik at det blir for mye fisk. Det er nå plan om å få endret på dette, ved at fisket intensiveres.

Det er da oppstått et behov for å kunne fryse ned denne fisken, for at kvaliteten kan holde seg inntil den blir fraktet hjem.

I dette omsøkte båthuset var det planlagt å innrede et lagerrom hvor det er tenkt å plassere en fryseboks med tilhørende bensinaggregat, for nedfrysing av fisk.

På grunn av støy og eksos må dette plasseres med en viss avstand fra annen bebyggelse.

Det er klart en ser argumentet med at å gå over BYA på 12 m² kan skape presidens for andre saker.

Mener at dette båthuset kan anses som en driftsbygning i forbindelse med utmarksnæring.

Etter søkers vurdering er det gode og reelle argumenter for at det er behov for dette beskrevne lagerrommet i forbindelse med utnytting av ressursene i dette konkrete tilfellet.

I et båthus med BYA på 12 m² vil det kun være plass til lagring av båten.

Vil også tilføye at utleie av driftshytter med tilhørende jakt- og fiskerett er en betydelig del av næringsgrunnlaget for eiendommen Gbnr. 4/4.

Minner også om at i Vestre- og Austre Langsvatn er det fritt stangfiske for alle.

Anmoder om at denne saken tas opp til ny vurdering.

Olav Morten Heggland

Olav Morten Heggland

Arkivsaksnummer: 2023/439

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 29.02.2024

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	7/24	08.03.2024

Førebuande klagehandsaming. Oppattføring av to støylsbuer. Svinehaugen og Lognbru. Gnr. 62, bnr. 1. Evardalen. Svern Magne Brokke. Valle kommune.

Vedlegg:

- 1 Saksframlegg med vedtak
- 2 Klage på vedtak - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane og Frarfjordheiane landskapsvernområde - Valle 62/1 - Lognbru - Svinehaugen - Evardalen - oppattføring av støylsbuer - Svern Magne Brokke

Forvaltar si innstilling

Med heimel i forvaltningslova § 33 tar verneområdestyret klagen i frå Statsforvaltaren i Agder til følgje og gjer om eget vedtak i styresak 42/23 frå 14.11.2023. Nytt vedtak vert som følgjer:

Med heimel i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 4 pkt. 1.1 og Naturmangfaldslova kap. 48, gir verneområdestyret avslag på søknad om oppføring av to nye støylsbuer på Svinehaugen og Lognbru gnr. 62, bnr. 1 i Evardalen i Valle kommune.

Verneområdestyret legg til grunn at baa søknadane må handsamast som nybygg, då det er få synlege spor att etter tidlegare bygningar på plassen og det ikkje ligg føre nærmare dokumentasjon av desse. Vidare legg verneområdestyret til grunn at dei to nye bygningane må reknast som fritidsbustader jamfør forvaltningsplanen kap. 2.3.2. Etter forvaltningsplanen kap.2.3.4 vert det ikkje gjeven løyve til nye fritidsbustader i verneområdet.

Ved handsaming av etter naturmangfaldslova § 48 legg verneområdestyret vesentleg vekt på at eit løyve til ei, eller baa bygningane, vil gi stor presedensverknad og ei vid opning for nye bygningar i verneområdet. Verneområdestyret syner her til tal oppgjeven i saka.

Vidare legg verneområdestyret vekt på at bygningane vil bli liggjande over tregrensa og relativt eksponert i dalføret. Aktivitet og ferdsel vil liten grad auke som følgje av to nye bygningar, men det kjem i tillegg til den relativt omfattande ferdsla som er i frå før. Dette er særleg uheldig gjeven nærleiken til trekkområdet for villrein vest i dalføret samt villreinens bruk av kantane ut mot dalføret gjennom vinteren.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Verneområdestyret ga i møte 14.11.2023 Svenn Magne Brokke Løyve til å bygge oppatt to støylsbygningar i Evardalen i Valle kommune. Følgjande vedtak vart fatta:

«Med heimel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 4 punkt 1.3 b), får Svenn Magne Brokke Løyve til å oppattbygge to støylsbygg på Svinehaugen og Lognbru. Utforming og størrelse skal skje i samråd med fylkeskonservator, gnr. 62, bnr. 1 i Everdalen, Valle kommune.

Grunngjeving

Verneområdestyret legg til grunn forvaltningsplan om nedfalne stølshus og høybuer kap. 2.3.2, s. 26. «Når det ikkje er i strid med verneformålet, og det kan dokumenterast konkrete behov for tiltaket, ønsker verneområdestyret å opne for oppattbygging av nedfalne stølshus og høybuer». Tiltaket vil ivareta stølslandskapets si historiske verdi. Syner til villreinnemnda si uttale i sak 26/23, der de har tilråda tiltakene.

Nedfalne stølshus og høybuer blir i denne samanheng definert som: "tidlegare bygningar, der storleik og plassering er klart definert av eksisterande murer, og funksjonen til bygningane og utsjåande er godt dokumentert gjennom foto eller kulturhistoriske registreringar. Høybuer er uisolerte, mindre bygg for lagring av tørrhøy". Historisk er desse stølshusa dokumenterte, sjå søknad under kap. historie.»

Saka ligg ved som vedlegg 1.

Statsforvaltaren i Agder klaga på vedtaket i brev dagsett 11.12.2023, der dei kravde at vedtaket vart gjort om og søknaden avslått (vedlegg 2). Vesentlege moment i klagen er som følgjer:

- Tiltaka er i strid mot føremålet i verneforskriftkap. IV pkt. 1.1 der det er forbod mot *«inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter. I dette medrekna: oppføringa av bygningar,(..)*
- Det er få synlege restar att etter støylsbuene og der plassering, omfang og utforming av bygningane ikkje er dokumentert. Oppattføring kan difor ikkje tillatast etter verneforskrifta kap. IV pkt. 1.3 bokstav b om *«oppattføring av nedfalne bygningar som høyrer med i det tradisjonelle bygningsmiljøet i støylsgreender»*. Tiltaka må difor sjåast på som nyoppføring og såleis handsamast etter naturmangfaldslova § 48. Etter denne paragrafen kan det gjevast dispensasjon frå vernevedtaket *«dersom det ikkje strider mot vernevedtakets formål og ikkje kan påvirke verneverdiene nevneverdig»*
- Tiltaka det er søkt om er i konflikt med nasjonale og regionale villreininteresser. Det er såleis ikkje grunnlag for dispensasjon etter naturmangfaldslova § 48. Det vises her til at bygningane ligg i nasjonalt villreinområde og i et villreinområde klassifisert med status «dårleg kvalitet» etter kvalitetsnormen. Etter Heiplanen skal det ikkje tillatast nye fritidsbygg i nasjonalt villreinområde. Tiltaka det er søkt om kjem inn under denne bestemminga.
- Saka har stor presedensverkan då det finnast ein rekke tilsvarande gamle tuffer i villreinområdet innafor verneområdet.
- Verneområdestyret sitt vedtaket er svært mangelfullt grunngjeven og lir såleis av sakshandsamingsfeil som fører til at vedtaket er ugyldig. Dette verkar likevel ikkje inn på konklusjonen i klagen som heilskap.

Klagar ber om at klagen vert gjeven utsett verknad etter forvaltningslova § 42. Arbeidsutvalet i verneområdestyret handsama dette spørsmålet i møte 19.12.2023, der dei vedtok å gi klagen i frå Statsforvaltaren i Agder utsett verknad. Søkar kan difor ikkje starte bygging før klagen er avgjort.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

Etter forvaltningslova § 33 kan verneområdestyret oppheve eller endre vedtaket om dei finn klagen grunngjeven. Om verneområdestyret opprettheld sitt vedtak vert saka sendt Miljødirektoratet for avgjersle.

Før verneområdestyret vurderer saka på nytt skal søkar varslast om klagen og med frist for å gi uttale. Søkar vart varsle om klagen i brev dagsett 18.12.2023. Det har ikkje kome inn uttale til klagen.

Forvaltningslova §§ 29 – 32 gir føringar for kva krav som skal stillast til ein klage knytt til klagefrist, form og innhald.

Vurdering

Melding om vedtak vart sendt ut 23.11.2023. Klagen i frå Statsforvaltaren i Agder kom inn 12.12.2023 og såleis innan klagefristen på tre veker. Klagen er grunngjeven og det kjem fram kva i vedtaket som bør endrast. Dei formelle sidene ved klagen etter forvaltningslova §§ 29 – 32 er såleis oppfylt.

I klagen har statsforvaltaren lagt vekt på mange av dei same argumenta som låg i innstillinga frå forvaltar ved handsaming av saka 14.11.2023. Forvaltar syner til innstillinga i sin heilskap (vedlegg 1).

Forvaltar vil tilrå at klagen vert teken til følgje og at verneområdestyret gjer om eget vedtak i frå 14.11.2023. Om verneområdestyret gjer om vedtaket vil det bli ny klagemoglegheit på vedtaket.

Konklusjon

Verneområdestyret gjer om eget vedtak frå 14.11.2023 og gir avslag på søknaden om oppattføring av to nye støylsbuer i Evardalen gnr. 62, bnr. 1 i Valle kommune.

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748
Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 06
finavjth@statsforvalteren.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/439-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 01.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	45/23	14.11.2023

Søknad om oppattføring av støylsbuer, Lognbru og Svinehaugen i Evardalen. Gnr 62, bnr 1. Svenn Magne Brokke. Valle kommune.

Vedlegg:

- 1 Redgjørelse dispensasjonssøknad_Svinehaugen og Lognbru
- 2 Uttale - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde - Valle 62/1 - Evardalen - oppattføring av støylsbuer - Svenn Magne Brokke
- 3 Sak 26-2023 Uttale til søknad om oppattføring av to støylsbuer i Evardalen. Valle kommune.pdf

Forvalters innstilling

Med heimel i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde* kap. 4 pkt. 1.1 og *Naturmangfaldslova kap. 48*, gir verneområdestyret avslag på søknad om oppføring av to nye støylsbuer på Svinehaugen og Lognbru gnr. 62, bnr. 1 i Evardalen i Valle kommune.

Verneområdestyret legg til grunn at både søknadane må handsamast som nybygg, då det er få synlege spor att etter tidlegare bygningar på plassen og det ikkje ligg føre nærmare dokumentasjon av desse. Vidare legg verneområdestyret til grunn at dei to nye bygningane må reknast som fritidsbustader jamfør forvaltningsplanen kap. 2.3.2. Etter forvaltningsplanen kap. 2.3.4 vert det ikkje gjeven løyve til nye fritidsbustader i verneområdet.

Ved handsaming av etter naturmangfaldslova § 48 legg verneområdestyret vesentleg vekt på at eit løyve til ei, eller både bygningane, vil gi stor presedensverknad og ei vid opning for nye bygningar i verneområdet. Verneområdestyret syner her til anslag gitt i saka.

Vidare legg verneområdestyret vekt på at bygningane vil bli liggjande over tregrensa og relativt eksponert i dalføret. Aktivitet og ferdsel vil liten grad auke som følgje av to nye bygningar, men det kjem i tillegg til den relativt omfattande ferdsla som er i frå før. Dette er særleg uheldig gjeven nærleiken til trekkområdet for villrein vest i dalføret samt villreinsens bruk av kantane ut mot dalføret gjennom vinteren.

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 14.11.2023

Behandling

Inger Lise Lund Stulien, representant frå Åseral kommune, ba styret vurderer om ho er ugild saka. Ho er ei svært god veninne med ansvarleg søkjar Tone Straume Wikeland, Prosjekt Huset AS. Forvaltningslova § 6 andre ledd : «Likeså er han ugild når andre særregne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet» låg til grunn for diskusjonen. Ho vart kjend ugild med 7 røyster (Jan Dagfinn Dalen, Stanley Wirak, Henry Tendenes, Per Sverre Kvinlaug, Margrete Dysjaland, Torunn Munthe, Gerd Helen Bø) mot 4 røyster (Steinar Kyrvestad, Sigbjørn Åge Fossedal, Margrethe Handeland, Janne Nystøl).

Forslag fremja av Steinar Kyrvestad, representant frå Valle kommune:

Med heimel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 4 punkt 1.3 b), får Svann Magne Brokke løyve til å oppattbygge to stølsbygg på Svinehaugen og Lognbru. Utforming og størrelse skal skje i samråd med fylkeskonservator, gnr. 62, bnr. 1 i Everdalen, Valle kommune.

Grunngjeving

Verneområdestyret legg til grunn forvaltningsplan om nedfalne stølshus og høybuer kap. 2.3.2, s. 26. «Når det ikkje er i strid med verneformålet, og det kan dokumenterast konkrete behov for tiltaket, ønsker verneområdestyret å opne for oppattbygging av nedfalne stølshus og høybuer». Tiltaket vil ivareta stølslandskapet si historiske verdi. Syner til villreinnemnda si uttale i sak 26/23, der de har tilråda tiltakene.

Nedfalne stølshus og høybuer blir i denne samanheng definert som: "tidlegare bygningar, der storleik og plassering er klart definert av eksisterande murer, og funksjonen til bygningane og utsjåande er godt dokumentert gjennom foto eller kulturhistoriske registreringar. Høybuer er uisolerte, mindre bygg for lagring av tørrhøy". Historisk er desse stølshusa dokumenterte, sjå søknad under kap. historie.

Forslag frå Steinar Kyrvestad vart vedteken med 7 røyster (Margrethe Handeland, Steinar Kyrvestad, Per Sverre Kvinlaug, Stanley Wirak, Sigbjørn Åge Fossedal, Margrete Dysjaland, Henry Tendenes) mot 4 røyster (Janne Nystøl, Torunn Munthe, Gerd Helen Bø, Jan Dagfinn Dalen).

Vedtak

Med heimel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 4 punkt 1.3 b), får Svann Magne Brokke løyve til å oppattbygge to stølsbygg på Svinehaugen og Lognbru. Utforming og størrelse skal skje i samråd med fylkeskonservator, gnr. 62, bnr. 1 i Everdalen, Valle kommune.

Grunngjeving

Verneområdestyret legg til grunn forvaltningsplan om nedfalne stølshus og høybuer kap. 2.3.2, s. 26. «Når det ikkje er i strid med verneformålet, og det kan dokumenterast konkrete behov for tiltaket, ønsker verneområdestyret å opne for oppattbygging av nedfalne stølshus og høybuer». Tiltaket vil ivareta stølslandskapet si historiske verdi. Syner til villreinnemnda si uttale i sak 26/23, der de har tilråda tiltakene.

Nedfalne stølshus og høybuer blir i denne samanheng definert som: "tidlegare bygningar, der storleik og plassering er klart definert av eksisterande murer, og funksjonen til bygningane og utsjåande er godt dokumentert gjennom foto eller kulturhistoriske registreringar. Høybuer er uisolerte, mindre bygg for lagring av tørrhøy". Historisk er desse stølshusa dokumenterte, sjå søknad under kap. historie.

Saksopplysninger

Svenn Magne Brokke har søkt om oppattføring av to støylsbuer på Svinehaugen og Lognbru i Evardalen i Valle kommune (vedlegg 1). Båe liggjande i *Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde*. Det er Prosjekthuset AS som står som ansvarleg søkar. Tiltaka er søkt som to separate saker men har elles stor likskap og vert difor handsama under eitt.

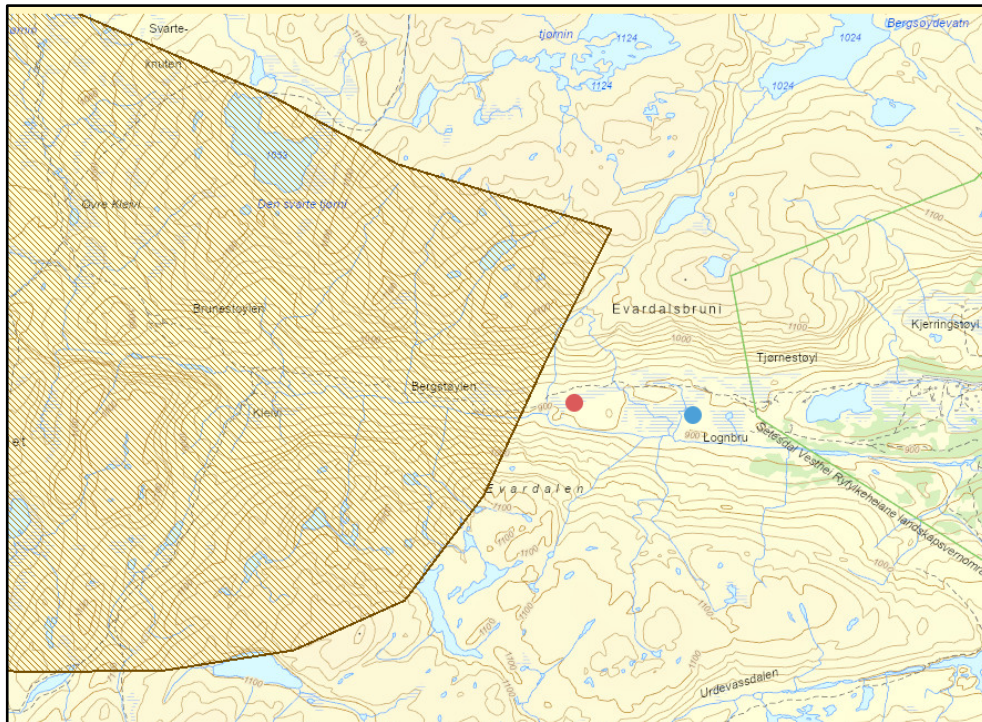
Søkar har lagt vekt på at dei gamle støylane i Evardalen er viktige kulturminne som mange diverre ikkje har tatt seg tid og råd til å ta vare på. Mange av desse ber difor preg av dårleg vedlikehald. Søkar skriv vidare at fleire no ser verdiane i dei gamle støylane og ønskjer å bygge dei oppatt med utgangspunkt i gamle bilete og historie.

Bygningane er planlagt oppført i reisverk og med ståande kledning. Taktekke er med torv. Storleik er oppgjeven til 30 m² BYA. Sjå teikning og kart nedanfor.

Eigedomen gnr. 62, bnr. 1 er på om lag 10 000 dekar inkludert del i fellesbeite. Det er ikkje landbruksdrift med dyrehald på garden i dag. Det høyrer til to andre driftshusvære til eigedomen. Desse ligg på Videva og Uvedalen utanfor verneområdet. Dei ligg relativt nær bilveg, i luftline om lag 2,5 og 7,5 km. frå der det er søkt om oppattbygging.

Grunneigar har munnleg oppgjeve at han skal nytte dei nye bygningane til noko utleige samt nytte dei sjølv i samband med jakt.

Plassering: Svinehaugen merka med raudt, Lognbru merka blått. Grøn line syner vernegrensa. Skravert område er trekkområde for villrein med ferdselsrestriksjonar 15.4 – 20.5

Teikning av bygningane det er søkt om:

Plan
 BRA 25.6 m²
 BVA 32.4 m²

Snitt A-A

Fasade mot

Fasade mot

Fasade mot

B 20.10.2022 Jan Endret fasade front
 A 22.05.2021 Jan Endret kledning/pipe/falske rundstokker/vigduspasset og cm

Tilakshaver: **Sven Magne Brokke**
 Byggeklasse: **Everdalen**
 Kommune: **Valle**
 Gnr: _____ Bnr: _____ Mål: 1:100
 Plan/snitt/fasader/perspektiv

Dato: 12.05.2021
 Tegn: Jan
 Prosjekt: 21-B14
 Tegnr: 501

© Tegningene er beskyttet i henhold til forfatterrettigheter

Båe plassane vart synfart av søkar og verneområdeforvaltarar 30.6.2023. Bileta nedanfor er teken under synfaringa. I dag er det berre synlege restar etter nokre få av steinane frå murane. På Svinehaugen var yttermålet på muren om lag 4,10 m x 4,20 m. Tilsvarende mål på Lognbru var 3,70 m x 4 m.

Svinehaugen:

Lognbru

Saka har vore på uttale hjå Villreinnemnda for Setesdalsområdet og Agder Fylkeskommune (AFK) . Sjå vedlegg 2 og 3.

Villreinnemnda hadde inga merknad i saka og rår verneområdestyret til å innvilge søknaden.

AFK meiner det ikkje bør gjevast byggeløyve. Dei legg vekt på at villreinområdet er klassifisert som raudt etter kvalitetsnorma, og ulempa med auka ferdsel frå hytteområda i Evardalen til meir sentrale delar av villreinområdet aust for Roskrepfjorden. Vidare syner dei til at det er ei mengde slike gamle tuftar innafør nasjonalt villreinområde og at saka difor vil ha stor presedensverknad. I høve til kulturmiljø minner AFK om at tufter etter støylar også er arkeologiske kulturminne som kan tene som historisk autentisk kjeldemateriale. AFK saknar dokumentasjon av dei opphavelege støylsbygningane jamfør retningslinene gjeven i heiplanen. Utover fundament og ruinrestar har ein i saka lite belegg for å vite korleis bygningane faktisk har sett ut. AFK meiner difor at det ikkje ligg føre godt nok kunnskapsgrunnlag for å vurdere dei dei to støylsområda. Om det vert gjeven løyve til oppattføring varslar AFK at det vil bli stilla krav om arkeologisk registrering. Det er tiltakshavar som i så fall må koste dette.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.04.2000
- Naturmangfaldslova
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frarfjordheiane frå 2015.

Heimelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.

Av verneforskrifta kap. 4 pkt. 1.3 bokstav b, går det fram at det på nærare vilkår kan gjevast løyve til «*oppattbygging av nedfalne bygningar som høyrer med i det tradisjonelle bygningsmiljøet i stølsgrender*». Vilkår skal settast i samråd med fylkeskonservator. Det er ein føresetnad at tiltaket ikkje strir mot verneføremålet. Nedfalne stølshus er nærare definert i forvaltningsplanen kap. 2.3.2: *Tidlegare bygningar der storleik og plassering er klart definert av eksisterande murar, og funksjonen til bygningen og utsjånaden er godt dokumentert gjennom foto eller kulturhistoriske registreringar.*

Som AFK har peika på ligg det ikkje føre tilstrekkeleg dokumentasjon på utforming og funksjon av bygningane det er søkt oppattført. Forvaltar si vurdering er difor at det ikkje er grunnlag for å handsame saka som oppattbygging etter verneforskrifta kap. 4 pkt. 1.3 bokstav b. Søknadane må difor handsamast som nybygg og då etter unntaksbestemminga i naturmangfaldslova § 48. Etter denne paragrafen kan det gjevast dispensasjon frå verneforskrifta om det ikkje strir mot verneføremålet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig. Av Miljødirektoratet sin rettleiar M 106 – 2014 er det lagt vekt på at § 48 ikkje kan nyttast for å utvide ramma som er trekt opp i vernevedtaket. Bestemminga skal vera ei sikringsventil for tiltak ein ikkje kunne føreseie eller spesielle tilfelle som ikkje vart vurdert på vernetidspunktet.

Bygningstype

Søkar har beskrive at bygningane skal nyttast til noko utleige, samt eget bruk i samband med jakt. Ut i frå dette legg forvaltar til grunn at bygningane i praksis må reknast som fritidsbustadar. Etter retningslinene i forvaltningsplanen kap. 2.3.4 *vert det ikkje gjeve løyve til bygging av nye fritidshus i verneområdet.*

Om bygningane det er søkt om kunne definerast som *bygg til landbruksdrift*, ville det vore ei viss opning for å tillate nybygg. I forvaltningsplanen kap. 2.3.2 er det lagt til grunn at jakt og fiskebuer ikkje fell inn under landbruksomgrepet *om bygningane i hovudsak er knytt til turisme, friluftsliv- eller fritidsaktivitet og bærplukking, jakt eller fritidsfiske som berre utgjør eit naturtilskot til eige hushald*. Bygningstypen det er søkt om kan ut i frå dette ikkje reknast som bygg til landbruksdrift. Om ein likevel valde å definere dei som bygg til landbruksdrift ville dei ikkje vore støtta av vilkåra i forvaltningsplanen kap. 2.3.4 om avstand til bilveg eller andre husvære (min. 3 km/time gåing).

Vurdering

Vurdering etter naturmangfoldloven (NML)

Etter § 7 i Naturmangfoldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfoldet vurdere søknadane etter desse paragrafane

Kunnskapsgrunnlaget (NML § 8)

Kunnskapen om naturmangfoldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase (www.naturbase.no), database for sensitive artsdata samt frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt. Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport 6/210). Kunnskap om kulturminne i området støtter seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.kulturminnesok.no) og uttalen i frå AFK.

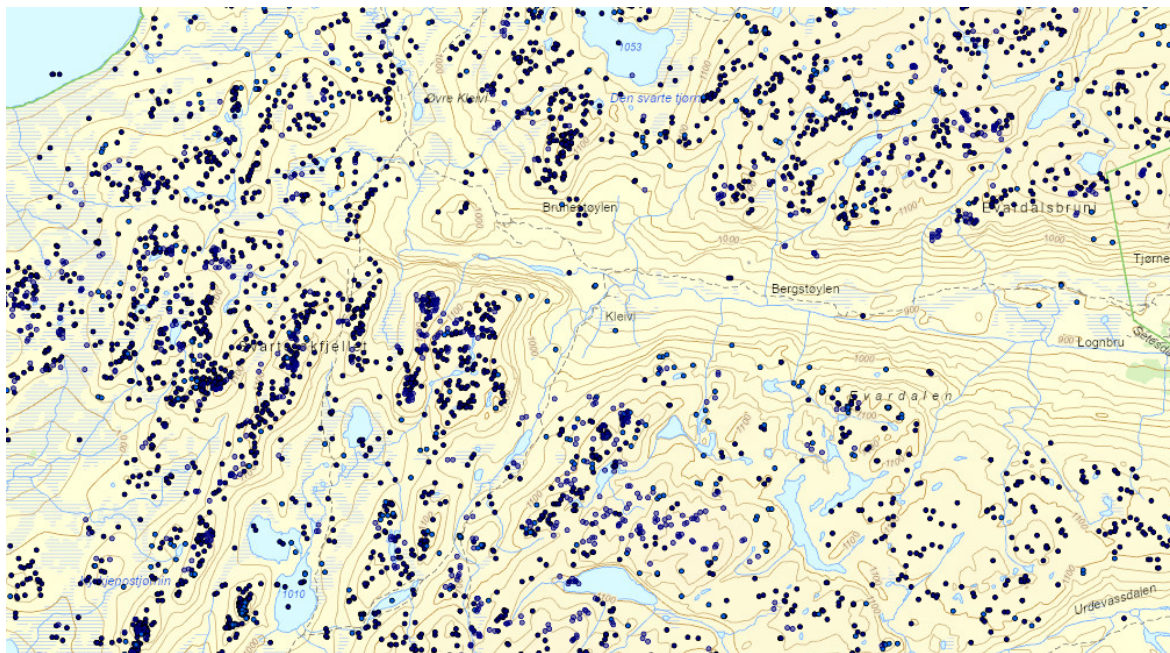
Kulturminne og kulturmiljø

Båe plassane er i data frå riksantikvaren definert som ruin/tuft etter støylsbu. Tuftene på Svinehaugen har jamfør AFK sin uttale eit utvendig mål på 4,1 x 5,9 meter og ligg i tun med to andre ruinar etter tidlegare støylsbygningar. Tuftene på Lognbru har eit mål på 3,6 x 3,6 meter og er også tun med to andre tufter. Alder på tuftene er ikkje kjend, berre at dei forsvann i første halvdel av 1900-talet. Gjennom Evardalen går også den gamle skinnvegen (ridevegen) mellom Setesdal og Ryfylke.

Villrein

I naturbasen er Evardalen merka av som vinterbeite, samt sommar og haustbeite. 150 meter vest for Svinehaugen ligg trekksona Svarteløkfjellet der det jamfør verneforskrifta kap. 4 pkt. 4.2 er ferdselsforbod i perioden 15.4 – 20.5. Villreinen kryssar sporadisk Evardalen, men hovudtrekket går lenger vest mellom Øvre Kleivi og Kværevatn. År om anna kan dei beite nede i sjølve dalføret, då hovudsakeleg tidleg på vinteren. Kantane på båe sider av dalføret vert mykje nytta av villreinen, i hovudsak gjennom vinterhalvåret. Sjå kart nedanfor.

GPS-posisjonar av merka villrein. Alle månadane 2007 – 2018. Lognbru heilt til høgre i kartet.

Når det gjeld andre artar er det ikkje registrert informasjon om prioriterte artar, truga eller nær truga artar jfr. «Norsk rødliste». Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, truga eller nær truga naturtypar i aktuelle området.

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget å vera tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. «Føre var prinsippet» i NML § 9 vert difor tillagt mindre vekt i dei vidare vurderingane.

Landskap

Evardalen er omkransa av høge fjellsider og med ei relativt brei dalbotn med mindre ryggar og haugar av morenemasse. Båe tomtene ligg på slike haugar/ryggar og over tregrensa. Bygningar på dei to tomtene vil bli liggjande relativt eksponert, særleg bygning ved Lognbru då denne vert liggjande meir midt i dalføret enn Svinehaugen som ligg meir inn mot dalsida.

Økosystemtilnærming og samla belastning (NML § 10)

Lognbru og Svinehaugen ligg rett vest for hytteområda i Evardalane der det er bygd kring 150 einingar. Inn Evardalen går DNT sør si merka sommarløype mot Øvre Kleivi og vidare mot Svartenut og Bossbu turisthytte. Vest for Svinehaugen vidare inn i Evardalen ligg det 4 – 5 driftshusvære som er i bruk. Ut i frå dette må det samla sett kunne seiast å vera relativt mykje ferdsel og aktivitet i Evardalen gjennom store delar av året. Motorferdsel i dalføret er i all hovudsak avgrensa til frakt til dei nemnde driftshusvære vestover i dalføret, samt i nokon grad for transport til dei nemnde turisthyttene og merking av vinterløypene.

Vurdering etter naturmangfaldslova § 48

Grunna dei få restane etter bygningsmassen og manglande dokumentasjon av tidlegare bygg, må søknadane handsamast som nybygg etter § 48. Det kan gjevast løyve etter denne paragrafen om tiltaket ikkje strir mot verneføremålet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig.

For ivaretaking av stølsområde, beitelandskap og kulturminne ref. verneføremålet, kunne ei oppattbygging av støyshusa vore positivt. Bygningane det er søkt om skil seg likevel mykje frå slik dei gamle støyshusa må ha sett ut, og vil såleis ikkje kunne støtte opp under denne delen av verneføremålet sett i høve til storleik og materialbruk.

Del to av verneføremålet er knytt til ivaretaking av eit samanhemnande leveområde for villrein. Aktivitet og ferdsel vil liten grad auke som følgje av tiltaka, men det må leggast vekt på at det kjem i tillegg til den relativt omfattande ferdsla som er i frå før.

Eit løyve til dei to bygningane vil gi stor presedensverknad og med fare for at det på sikt går ut over verneføremål og verneverdiar. Forvaltar legg her vekt på at det rundt i verneområdet finnast ei rekke tilsvarende restar/tuftar etter tidlegare bygningar, og der det er lite dokumentasjon på det som har stått der tidlegare. Oversyn frå SEFRAK (register for bygningar bygd før 1900) gir ein viss peikepinn på omfanget, og der det er registrert 856 objekt som *ruin eller fjernet objekt*. Dette innafor heile heiplanområdet og utan at det er skild på type bygning. Eit grovt anslag er at 25% av desse ligg innafor verneområda, dvs 214 stk. Dette er eit forsiktig anslag då SEFRAK-registreringa ikkje er gjort like systematisk alle plassar.

Konklusjon

Søknadane vert avslått. Det er få synlege spor att etter bygningane som har stått på plassen, og det ligg ikkje føre dokumentasjon på utsjånad. Ei opning for bygging vil gi ein stor presedensverknad for seinare saker. Aktivitet og ferdsel vil liten grad auke men det kjem i tillegg til den omfattande ferdsla som er i frå før. Dette er særleg uheldig gjeven nærleiken til trekkområdet vest i dalføret.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Saksbehandler, innvalgstelefon

Pia Karine Hem Molaug, 37 01 75 35

Postboks 504
4808 ARENDAL

Klage på vedtak av 14.11.2023 - Gjenoppføring av stølsbuer på gnr/bnr. 62/1, Evardalen i Valle kommune - SVR landskapsvernområde

Vi viser til oversendelse av vedtak av 14.11.2023, utvalgssak 45/23, mottatt den 23.11.2023.

Statsforvalteren i Agder påklager herved, med hjemmel i lov om forvaltning av naturens mangfold § 62 tredje ledd, verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde sitt vedtak av 14.11.2023, utvalgssak 45/23. Vedtaket kreves omgjort slik at søknaden om gjenoppføring av to stølsbuer på gnr/bnr. 62/1 i Valle kommune avslås.

Vedtaket påklages da tiltakene er i konflikt med nasjonale og regionale villreininteresser i området, og er i strid med retningslinjer knyttet til nasjonalt villreinområde, gitt i kommuneplanen og Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei.

Bakgrunn

Svenn Magne Brokk har søkt om gjenoppføring av to stølsbuer, á 30 m² BYA, på gnr/bnr. 62/1 i Valle kommune; herunder én på Svinehaugen og én på Lognbru i Evardalen.

Verneområdeforvalter innstilte på å avslå søknaden. Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde (verneområdestyret for SVR) fattet den 14.11.2023 følgende vedtak (med 7 mot 4 stemmer), utvalgssak 45/23:

«Med heimel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. 4 punkt 1.3 b), får Svenn Magne Brokke løyve til å oppattbygge to stølsbygg på Svinehaugen og Lognbru. Utforming og størrelse skal skje i samråd med fylkeskonservator, gnr. 62, bnr. 1 i Evardalen, Valle kommune.»

Juridisk grunnlag

Omsøkte stølsbuer vil bli liggende innenfor Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane landskapsvernområde (SVR), som ble vernet ved Kronprinsreg.res. 28. april 2000, jf. *forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle, Valle og Bygland kommunar, Aust-Agder, Åseral, Hægebostad, Kvinesdal og Sirdal kommunar, Vest-Agder og Forsand kommune, Rogaland* (heretter verneforskriften).

Stølsbuene vil videre bli liggende innenfor hensynssone «Nasjonalt villreinområde» i *regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei* (Heiplanen), som ble vedtatt i 2012.

Aktuelle område er i kommuneplan for Valle kommune 2016-2018, vedtatt den 22.06.2016, avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område), med hensynssone Naturmiljø, H560_1 Nasjonalt villreinområde (merknad «Heiplanen»).

Statsforvalterens vurdering av vilkårene for klage

Aktuelle vedtak av 14.11.2023 er et enkeltvedtak, jf. *lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker* (fv.) § 2 første ledd bokstavene a) og b), som er gjenstand for klage, jf. fv. § 28 første ledd.

Statsforvalteren har klagerett, jf. *lov om forvaltning av naturens mangfold* (nml.) § 62 tredje ledd.

Melding om vedtak med saksprotokoll er mottatt her den 23.11.2023, og vår klage er ut fra dette, rettidig fremsatt, jf. fv. § 29.

Statsforvalterens vurdering av vedtak av 14.11.2023

I henhold til verneforskriften kapittel IV punkt 1.1 er det i utgangspunktet forbud mot «*inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter. I dette er medrekna: Oppføring av bygningar, (...)*». De omsøkte tiltak er i strid med forannevnte.

Verneområdestyret for SVR har gitt dispensasjon for omsøkte tiltak etter verneforskriften kapittel IV punkt 1.3 bokstav b, hvoretter det kan gis dispensasjon for «*oppattbygging av nedfalne bygningar som høyrer med i det tradisjonelle bygningsmiljøet i stølsgrender*». I *Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane* (heretter forvaltningsplanen) punkt 2.3.2, er «*nedfalne stølsbus*» definert som «*Tidlegare bygningar, der storleik og plassering er klart definerte av eksisterande murar, og funksjonen til bygningane og utsjånaden er godt dokumenterte gjennom foto eller kulturhistoriske registreringar*».

Verneområdeforvalter har etter befaring, uttalt at «*I dag er det berre synlege restar etter nokre få av steinane frå murane*». Av foto er det ikke mulig å se annet enn noen gjengrodd steinrester. I saksfremlegget fremgår videre at: «*Alder på tuftene er ikkje kjend, berre at dei forsvann i første halvdel av 1900-talet*». Nærmere plassering, omfang og utforming av de opprinnelige stølsbuene er ikke dokumentert.

Vi mener at det er så vidt lenge siden det stod stølsbuer på aktuelle steder, og at de restene som er igjen i dag er så beskjedne og så overgrodd av naturen på stedene, at de tidligere stølsbuene er nærmest «ikke-eksisterende». Vi mener derfor at omsøkte tiltak ikke kan anses som gjenoppføring, men må vurderes som nyoppføring.

Vi mener derfor, i likhet med verneområdeforvalter, at saken skulle vært vurdert etter nml. § 48. Forvaltningsmyndigheten kan etter denne bestemmelsen gi dispensasjon fra vernevedtak *«dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig»*, jf. nml. § 48.

Villrein inngår i formålet i verneforskriften, hvor det fremgår at *«Føremålet med vernet er å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa»*, jf. kapittel III punkt 2. Der er videre ikke tvilsomt at villrein, med viktige funksjonsområder, som leveområder, trekkruter-/passasjer mv., er en nasjonal interesse. «Nasjonalt villreinområde» er et område som er særlig viktig for villreinen, og hvor man ikke bare skal ta særlig hensyn til villrein, men hvor villrein faktisk skal ha fortrinn, jf. punkt 5 under «Sammendrag» i Heiplanen.

Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig, innebærer at terskelen for å anse verneverdiene for å bli påvirket er svært lav. Derav er adgangen til å gi dispensasjon snever. Det kan bare dispenserers i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak, jf. Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014).

Uavhengig av hvilken bestemmelse saken vurderes etter, mener vi omsøkte tiltak er i konflikt med nasjonale og regionale villreininteresser, og slik at det ikke er grunnlag for dispensasjon for tiltakene.

Tiltaket er søkt oppført i Nasjonalt villreinområde, der villreinen skal ha fortrinn og der villreinens interesser skal tillegges stor vekt i all arealforvaltning og saksbehandling. Villreinens situasjon er i endring i negativ retning, og den norske villreinstammen er under stadig press. Villrein kom inn på den globale rødlista for arter i 2016 med status sårbar (VU), og på den norske rødlista for arter i 2021, med status nær truet (NT). I kvalitetsnormen for villrein, fastsatt i 2020, er villreinområdet Setesdal Ryfylke klassifisert med status «dårlig kvalitet». Dette skyldes i hovedsak tidligere påvirkning på villreinens leveområde, ved fragmentering og påvirkning fra menneskelig forstyrrelse.

I henhold til Heiplanen tillates ikke nye fritidsbygg i Nasjonalt villreinområde. Vi mener dette må legges til grunn, da omsøkte tiltak, etter vår vurdering, i realiteten må anses som nyoppføring (av fritidsbygg), og ikke kan anses som gjenoppføring av stølsbuer, jf. over. Det er opplyst at planlagt bruk av bygningene er noe utleie og egen bruk i forbindelse med jakt. Vi mener at den økte (menneskelige) aktiviteten og ferdselen som tiltakene vil medføre, og ikke i så stor grad bygningene i seg selv, vil forringe villreinens bruksmuligheter i området. Det er ikke tvilsomt at enhver menneskelig aktivitet mer eller mindre er i konflikt med villreininteresser, og slik at dette er en åpenbar ulempe, som gjør seg gjeldende med styrke. Det kan være noe usikkerhet knyttet til hvor stor negativ virkning de konkrete tiltakene vil kunne få. Sett i lys av villreinens status som sårbar/nær truet, og miljøtilstanden i området («dårlig kvalitet»), mener vi det må legges stor vekt på føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9. Selv om tiltakene, som nevnt foran, antakelig ikke vil være særlig forstyrrende i seg selv, vil den økte aktiviteten tiltakene vil medføre, med utleie og egen bruk, påvirke villreinens interesser negativt.

Det finnes en rekke tilsvarende gamle tufter i nasjonalt villreinområde innenfor SVR landskapsvernområde, og en dispensasjon i denne saken vil også kunne skape en uheldig presedensvirkning. Flere slike dispensasjoner vil til sammen, og sammenholdt med øvrig ferdsel, aktivitet og påvirkning, kunne medføre en (for) høy samlet belastning på villreinen, jf. nml. § 10. Dette sammenholdt med ovennevnte, tilsier at det her ikke bør gis dispensasjon.

Ut fra ovennevnte, mener vi det er klart at omsøkte tiltak vil påvirke verneverdiene «nevneverdig», og at tiltakene også vil være i strid med verneformålet i verneforskriften, både på kort og lang sikt.

Vi vil også bemerke at det aktuelle vedtaket er svært mangelfullt begrunnet, og minner i denne sammenheng om kravene til begrunnelse av enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25. Saken er etter vår vurdering mangelfullt behandlet, ved at det ikke i tilstrekkelig grad fremgår hvordan vilkårene for dispensasjon er vurdert, hvilke hensyn som er vurdert eller hvordan disse er vektlagt. Uten at det har betydning for vår konklusjon her, vil vi påpeke at verneområdestyret for SVR sitt vedtak av 14.11.2023 således fremstår å lide av saksbehandlingsfeil som medfører ugyldighet, da en tilstrekkelig begrunnelse for å gi dispensasjon ikke fremgår av vedtaket.

Konklusjon

Statsforvalteren i Agder påklager herved, med hjemmel i lov om forvaltning av naturens mangfold § 62 tredje ledd, verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde sitt vedtak av 14.11.2023, utvalgssak 45/23.

Vedtaket kreves omgjort, slik at søknaden om dispensasjon for gjenoppføring av to stølsbuer på gnr/bnr. 62/1 i Valle kommune avslås.

Vi ber om at klagen gis oppsettende virkning, jf. fvl. § 42.

Med hilsen

Gina Lund (e.f.)
statsforvalter

Ingunn Løvdal
miljøverndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Arkivsaksnummer: 2023/11976

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 29.02.2024

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	8/24	08.03.2024

Førebuande klagehandsaming. Klage på vedtak om å tillate snøscootertur til Lordehytta. Åseral snøscooterklubb, Åseral kommune.

Vedlegg:

- 1 Klage på vedtak - motorferdsel i SVR - Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Åseral - Lordehytta - snøskuter - Åseral snøscooterklubb
- 2 Avgjersle klagesak Mdir 2023

Forvaltar si innstilling

Med heimel i forvaltningslova § 35 gjer verneområdestyret om arbeidsutvalet sitt vedtak dagsett 9.2.2024 sak 12/24. Vedtaket vert med dette som følgjer:

Med heimel naturmangfaldslova § 48 gir verneområdestyret avslag på Åseral snøscooterklubb sin søknad dagsett 11.12.2023 om å arrangere fellestur til Lordehytta for medlemar, eldre og uføre 17. eller 24. mars 2024 i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Arbeidsutvalet legg vekt på at arrangementet bryt med forvaltningsplanen si føring om å avgrense motorferdsla i verneområdet til det som er strengt naudsynt.

Arbeidsutvalet ser dei positive sidene ved eit slikt arrangement men meiner det bør leggest utanfor verneområdet. Villreinen har dei siste åra i aukande grad nytta vestheia i Åseral gjennom vinteren og sjansen for at det oppheld seg villrein i nærområda til Lordehytta vurderast difor som større enn tidlegare. Eit arrangement med eit stort tal snøscootere og folk gir ei omfattande uroing ei tid på året der dyra går på sparebluss. Arbeidsutvalet syner her til føre-var -prinsippet i naturmangfaldslova § 9.

Eit løyve vil gje presedensverkand med fare for monaleg auke i motorferdsla verneområdet

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Arbeidsutvalet i verneområdestyret vedtok 9.2.2024, sak 12/24, å gi Åseral snøscooterklubb løyve til å arrangere snøscootertur til Lordehytta for medlemmar, eldre og uføre. Arrangementet er lagt til ein av datoane 17. eller 24. mars. Det er lang tradisjon for turen og vedtaket var i tråd med tidlegare praksis i arbeidsutvalet og verneområdestyret. Følgjande vedtak vart fatta:

«Med heimel i naturmangfaldslova § 48 får Åseral snøscooterklubb løyve til å gjennomføre snøscootertur for medlemmar, eldre og uføre til Lordehytta i Åseral. Løyvet gjeld for ein av dagane 17. mars eller 24. mars 2024. Det kan køyrast inn naudsynt utstyr til arrangementet dagen før med inntil 4 snøscootere i følgje. Tillate køyrestrekning i verneområdet er Svartevatn – Lordehytta slik det går fram av kartet i vedtaket.

Løyvet gjeld med følgjande vilkår:

Deltakarane skal køyre samla og langs køyrerute merka av i kartet. Turen skal avlysast om det vert observert villrein i nærleiken av traseen eller arrangør har mottatt melding om dette frå sikre kjelder

Arbeidsutvalet legg vekt på den lange tradisjonen for desse turane og der mange av deltakarane har eit heilt spesielt forhold til Lordehytta. Arrangementet er avgrensa til ein dag og med krav om at alle skal køyre samla.

Turen går langt sør i verneområdet og med kort køyreavstand innafor vernegrensa. Arbeidsutvalet legg vekt på at omsynet til villrein vert ivareteken ved at turen skal avlysast om det vert observert villrein i nærleiken av traseen. Ut i frå dette vil ikkje tiltaket stri mot verneføremålet og ikkje påverke verneverdiane nemneverdig. Grunna dei lange tradisjonane for turen, og det særigne ved Lordehytta som turmål, er det liten fare for presedensverknad av å gi eit løyve til arrangementet»

Statsforvalteren har i brev dagsett 19.2.2024 klaga på vedtaket og ber om at verneområdestyret gjer om vedtaket og avslår søknaden. Klagen ligg ved (vedlegg 1). Hovudinnhaldet i klagen er som følgjer:

- Motorferdsla er i strid med verneforskrifta der det er forbod mot all motorferdsel. Det er også i strid med forvaltingsplanen der det går fram at transport skal avgrensast til nyttetransport og at rein persontransport ikkje er tillate.
- Motorferdsla er i strid med *Forskrift om bruk av motorkøyretøy i utmark og på islagte vassdrag* der gruppeturar etter § 5 bokstav f har ei klart snevrare avgrensing enn det det er opna for i løyvet til snøscooterklubben. Statsforvaltaren minner om at mål og føringar knytt til motorferdsel i utmark er samanfallande i utanfor og innanfor verneområde, og at motorferdsel generelt skal forvaltast strengare innanfor verneområdet.
- Miljødirektoratet handsama klage på tilsvarande sak i 2023 der dei oppratthald løyve til motorferdsla, men samstundes råda i frå å gi løyve til rein persontransport og at slike arrangement må leggest utanfor verneområdet. Vidare peika Miljødirektoratet på at sjølv om det var lang praksis for desse turane kan auka press på villreinområda gjere at ein legg andre vurderingar til grunn no, og særleg i høve til samla belastning på villreinområdet.
- Arbeidsutvalet sitt vedtak er mangelfullt grunngjeven. Det kjem i liten grad fram kva vurdering som er lagt til grunn for vedtaket.

Som det kjem fram av prikkpunkt tre ovanfor vart tilsvarande klage handsama av Miljødirektoratet i 2023. Avgjersla i klagesaka frå den gong ligg ved (vedlegg 2).

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

Etter forvaltningslova § 33 kan verneområdestyret oppheve eller endre vedtaket om dei finn klagen grunngjeven. Om verneområdestyret opprettheld sitt vedtak vert saka sendt Miljødirektoratet for avgjersle.

Før verneområdestyret vurderer saka på nytt skal søkar varslast om klagen og med frist for å gi uttale. Søkar vart varsle om klagen i brev dagsett 26.2.2024. Det har ikkje kome inn uttale til klagen.

Forvaltningslova §§ 29 – 32 gir føringar for kva krav som skal stillast til ein klage knytt til klagefrist, form og innhald.

Vurdering

Melding om vedtak vart sendt ut 12.2.2024. Klagen i frå Statsforvaltaren i Agder kom inn 22.2.2024 og såleis innan klagefristen på tre veker. Klagen er grunngjeven og det kjem fram kva i vedtaket som bør endrast. Dei formelle sidene ved klagen etter forvaltningslova §§ 29 – 32 er såleis oppfylt.

Argumenta i klagen frå statsforvaltaren er langt på veg dei same som førre klage i 2023. Det kan vera grunn til å prøva saka på nytt sidan Miljødirektoratet i førre klageavgjerd ga råd om å avslå slike søknadar for seinare, og at det var mindre viktig å gjere om eit vedtak når turen alt var gjennomført. Med denne «uklarheita» hengande ved klageavgjersla synast det fornuftig å få prøvd saka på nytt.

Forvaltningssekretariatet har i alle høve innstilt på avslag i desse sakene. Dette grunngjeven med forvaltningsplanen si føring om å avgrense motorferdsla til det som er strengt naudsynt og at villreinen i aukane grad har nytta områda gjennom vinteren dei seinare åra. I eit villreinområda som elles blinkar raudt bør ein vera særleg restriktiv med omfattande uroing når dyra først har tatt seg så langt sør.

Konklusjon

Verneområdestyret tar klagen i frå Statsforvalteren i Agder til følgje og gjer om arbeidsutvalet sitt vedtak frå 9.2.2024. Søknaden frå Åseral snøscooterklubb vert avslått.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Saksbehandler, innvalgstelefon

Pia Karine Hem Molaug, 37 01 75 35

Postboks 504
4808 ARENDAL

Klage på vedtak av 09.02.2024 - Motorferdsel - Snøscootertur for eldre og uføre til Lordehytta i Åseral kommune - SVR landskapsvernområde

Vi viser til oversendelse av 12.02.2024.

Statsforvalteren i Agder klager med dette på arbeidsutvalget i verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde sitt vedtak av 09.02.2024, om dispensasjon for bruk av snøscooter for å gjennomføre tur for eldre og uføre til Lordehytta i Åseral kommune.

Vedtaket påklages med hjemmel i lov om forvaltning av naturens mangfold § 62 tredje ledd.

Vedtaket kreves omgjort slik at søknaden om å arrangere snøscootertur til Lordehytta avslås.

Bakgrunn

Åseral snøscooterklubb v/leder Tom Handeland søkte den 20.12.2023 om å arrangere snøscootertur for eldre og uføre til Lordehytta. Turen er planlagt enten 17. eller 24. mars 2024, med felles avreise fra Kyrkjebygd eller Røysland, og med innkjøring av utstyr dagen før selve tur-dagen.

Verneområdeforvalter innstilte på å avslå søknaden. Arbeidsutvalget (AU) i verneområdestyret for SVR landskapsvernområde fattet den 09.02.2024 følgende vedtak (enstemmig), med vilkår:

«Med heimel i naturmangfaldslova § 48 får Åseral snøscooterklubb løyve til å gjennomføre snøscootertur for medlemar, eldre og uføre til Lordehytta i Åseral.

Løyvet gjeld for ein av dagane 17. mars eller 24. mars 2024. Det kan køyrast inn naudsynt utstyr til arrangementet dagen før med inntil 4 snøscootere i følge.

Tillate køyrestrekning i verneområdet er Svartevatn – Lordehytta slik det går fram av kartet i vedtaket.»

Juridisk grunnlag

Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane (SVR) landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsreg.res. 28. april 2000, jf. *forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle, Valle og Bygland kommunar, Aust-Agder, Åseral, Hægebostad, Kvinesdal og Sirdal kommunar, Vest-Agder og Forsand kommune, Rogaland* (heretter verneforskriften).

I utgangspunktet er all motorferdsel på land forbudt, jf. kapittel IV punkt 5.1 bokstav a. Omsøkte motorferdsel omfattes ikke av unntakene i kapittel IV punkt 5.3, og heller ikke av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i punkt 5.4. og 5.5. Saken er derfor behandlet etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i *lov om forvaltning av naturens mangfold* (nml.) § 48 første ledd, som lyder:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

I *Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Fraffjordheiane* (heretter forvaltningsplanen) punkt 2.4.2 er det angitt forvaltningsmål for motorferdsel. Det er blant annet angitt at «*Motorferdsel i verneområda skal avgrensast til det som er strengt nødvendig*». Det er videre gitt nærmere retningslinjer for motorferdsel i punkt 2.4.3, hvor det blant annet heter at:

- «Transportane skal omfatte allment anerkjende nytteformål.»
- «Rein persontransport med helikopter eller snøskuter er ikkje tillate.»

Statsforvalterens vurdering av vilkårene for klage

Aktuelle vedtak av 09.02.2024 er et enkeltvedtak, jf. *lov om behandlingssaker* (fvl.) § 2 første ledd bokstav b), og er følgelig gjenstand for klage, jf. fvl. § 28 første ledd. Statsforvalteren har klagerett, jf. nml. § 62 tredje ledd. Melding om vedtak med saksprotokoll er mottatt her den 12.02.2024, og klagen er følgelig rettidig fremsatt, jf. fvl. § 29.

Statsforvalterens vurdering av vedtak av 09.02.2024

Den omsøkte motorferdselen er i strid med verneforskriften, hvor hovedregelen er forbud mot all motorferdsel. Et arrangement som går ut på å frakte eldre og uføre inn til Lordehytta med snøscooter er også klart i strid med forvaltningsplanen, hvor det fremgår uttrykkelig at transport skal omfatte allment anerkjente nytteformål, og at ren persontransport ikke er tillatt, jf. retningslinjene punkt 2.4.3.

Det bemerkes at den omsøkte motorferdselen også i utgangspunktet er i strid med motorferdselregelverket, som regulerer all motorferdsel i utmark og vassdrag. Kommunen kan gi tillatelse til bruk av snøscooter for gruppeturer for eldre og uføre, jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 5 bokstav f. De turene som kan tillates etter nevnte forskrift, er imidlertid etter bestemmelsens ordlyd, mer avgrenset enn den turen det åpnes for i denne saken.

Etter forskriften er det et vilkår at turen er i regi av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner; i denne saken er det snakk om en tur i regi av en snøscooterklubb. Videre kan det etter forskriften gis tillatelse til gruppeturer for «*beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede*». I denne saken er det snakk om en «åpen tur for alle eldre og uføre», uten ytterligere begrensninger. Vi understreker også at den nevnte bestemmelsen i forskriften er en «kan»-bestemmelse; dvs. at selv om vilkårene er oppfylt, er det ingen som har krav på å få tillatelse, men slik at dette beror på en skjønnsmessig vurdering.

Mål og føringer knyttet til motorferdsel i, og utenfor verneområder, er sammenfallende. Det overordnede målet er å redusere motorferdselen generelt, og slik at motorferdsel som hovedregel kun tillates i forbindelse med nyttekjøring til allment anerkjente formål. Det åpnes generelt i liten grad for ren persontransport, og i enda mindre grad for persontransport kun i forbindelse med tur-/fornøyelseskjøring. Verneområder skal generelt sett forvaltes strengere enn områder som ikke er omfattet av vern, og målet om å redusere motorferdsel gjør seg gjeldende i enda større grad for verneområder. Vi viser i denne forbindelse igjen til forvaltningsplanen, hvor det uttrykkelig fremgår at motorferdsel innenfor verneområdet skal avgrenses til det som er strengt nødvendig, at transport skal omfatte allment anerkjente nytteformål, og at ren persontransport ikke er tillatt, jf. over.

Arbeidsutvalget (AU) i verneområdestyret for SVR landskapsvernområde ga i fjord tillatelse til en tilsvarende tur, jf. vedtak av 16.01.2023, som ble påklaget av Statsforvalteren, jf. vedtak av 21.02.2023. Miljødirektoratet kom til at vilkårene for å gi dispensasjon etter nml. § 48 var oppfylt, og opprettholdt verneområdestyrets vedtak av 16.01.2023, jf. vedtak av 26.10.2023.

Imidlertid er bestemmelsen i nml. § 48 også en «kan»-bestemmelse, tilsvarende som etter motorferdselregelverket, og slik at ingen heller har krav på å få tillatelse etter denne bestemmelsen, selv om vilkårene er oppfylt. Hvorvidt det skal gis tillatelse eller ikke, beror på en helhetlig skjønnsmessig vurdering, hvor det bl.a. må legges vekt på verneforskriftens formål. Selv om Miljødirektoratet kom til at vilkårene i nml. § 48 var oppfylt, ga direktoratet klare føringer knyttet til «kan»-vurderingen; herunder uttalte Miljødirektoratet bl.a. følgende:

«Direktoratet mener i likhet med statsforvalteren at tillatelse til ren persontransport i verneområder ikke bør gis selv om vilkårene etter naturmangfoldloven § 48 vurderes å være oppfylt. Arrangementer bør legges til alternative besøksmål utenfor verneområdet. Vi legger også til grunn at formålet med turen kan oppnås selv om turen legges til et besøksmål utenfor verneområdet.»

Fra Miljødirektoratets avgjørelse hitsettes også følgende:

«Direktoratet vil ellers understreke at villreinen er klassifisert som nært truet på Norsk rødliste for arter, og at Norge har de siste bestandene av villrein i Europa. Vi har derfor et stort ansvar for å ta vare på arten og dens leveområder. Direktoratet vil derfor påpeke at selv om omsøkte scootertur har vært gjennomført så og si årlig siden 1987, så vil villreinens endrede bruk av området kunne medføre at tiltak og aktivitet i dette området vil kunne

komme i strid med verneformålet. Det vil i alle tilfeller kunne medføre at det må foretas andre avveininger enn tidligere for å ivareta villreinenes leveområde for fremtiden. Presset på villreinen er som det er pekt på tidligere stort, og det bør av styrets vurderinger gå tydelig frem hvordan hensynet til samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10 er vurdert og vektlagt.»

Det er ingen tvil om at presset på villreinen og dens leveområder er stort, og ivaretagelse av villreinenes leveområder er nettopp en del av formålet bak SVR landskapsvernområde. Ut fra det strenge regelverket knyttet til motorferdsel i verneområder, verneforskriftens formålsbestemmelse, de klare føringene gitt i Miljødirektoratets vedtak av 26.10.2023, og med særlig vekt på føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, og prinsippet om samlet belastning, jf. nml. § 10, mener vi det det er åpenbart at «kan»-vurderingen her fører til at det ikke skal gis tillatelse til omsøkte motorferdsel, selv om vilkårene strengt tatt er oppfylt.

Vi har forståelse for ønsket om å arrangere tur til Lordehytta, ut fra stedets betydning som kjent og kjært kulturminne, og vi anser arrangementet i seg selv som positivt. Ut fra ovennevnte mener vi imidlertid at det må søkes etter alternativer som ikke krever motorferdsel i utmarksområder som er i bruk av villrein, og i alle fall ikke i verneområder.

Vi vil også bemerke at det aktuelle vedtaket er svært mangelfullt begrunnet. Dette da verneområdeforvalter innstilte på avslag, og slik at alle vurderinger er knyttet til dette. Det fremkommer i liten grad hvilke vurderinger som ligger til grunn for forslaget til nytt vedtak, som ble vedtatt, og vedtaket er i liten grad begrunnet. Vi minner i denne sammenheng om kravene til begrunnelse av enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Konklusjon

Statsforvalteren klager med dette på arbeidsutvalget i verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde sitt vedtak av 09.02.2024, om dispensasjon for bruk av snøscooter for å gjennomføre tur for eldre og uføre til Lordehytta i Åseral kommune.

Vedtaket påklages med hjemmel i lov om forvaltning av naturens mangfold § 62 tredje ledd. Vedtaket kreves omgjort slik at søknaden om å arrangere snøscootertur til Lordehytta avslås.

Med hilsen

statsforvalter

Pia Karine Hem Molaug
ass. miljøverndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

STATSFORVALTEREN I AGDER
Postboks 504
4804 ARENDAL

Trondheim, 26.10.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/5912

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Vedtak i klagesak om gjennomføring av snøscootertur til Lordehytta – Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Vi viser til klagen på verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane sitt vedtak 16. januar 2023. Klagesaken ble oversendt fra verneområdestyret 8. juni 2023. Det vises i tillegg til brev av 14. mars 2023 fra leder i Åseral Snøscooterklubb med merknader til klagen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane sitt vedtak av 16. januar 2023.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane ga i vedtak 16. januar 2023 tillatelse i medhold av naturmangfoldloven § 48 til Åseral Snøscooterklubb for å gjennomføre snøscootertur for eldre og uføre til Lordehytta. Transporten skal utføres av medlemmer av snøscooterklubben.

Vedtak fra styret lød som følgende:

"Åseral snøscooterklubb får dispensasjon til å gjennomføre sin tradisjonelle tur til Lordehytta som omsøkt 25-26/3 eller 1-2/4. Trase frå Kyrkjebygd viss føret tillet det det, alternativt frå Røysland Dispensasjon vert gitt etter paragraf 48 i Naturmangfaldslova. Det er vilkår at det ikkje er observert rein i området.

AU legg vekt på at aktuell trase ligg i sørleg del og utkanten av verneområdet, og at den heller ikkje er i konflikt med merka skiløyper. Lordehytta er for Åseral eit kjent og kjært kulturminne som betyr mykje for mange. Det er tradisjon for å gjennomføre denne turen, så faren for presedensverknad vurderar ein som liten. Utifrå grunngevinga meiner AU at hovudvilkår for å gje dispensasjon etter pga 48 i naturmangfaldlova er til stades. AU viser til at styret i SVR gjorde eit samrøystes vedtak i tilsvarende sak i 2017, AU gjorde det same i 2018 og i 2019."

Verneområdeforvalter innstilte på at det skulle gis avslag på søknaden og begrunnet dette med at tiltaket bryter med retningslinjene i forvaltningsplanen, hvor det heter at motorferdselen i området skal begrenses til det som er strengt nødvendig. Forvalter har i sin vurdering av søknaden vist til at villreinen i økende grad har benyttet vestheia i Åseral de siste årene. Forvalter pekte også på at det er omfattende ferdsel i området, og særlig motorferdsel. Det ble også pekt på at en tillatelse vil gi presedensvirkninger og fare for betydelig økning av motorferdselen i verneområdet. Forvalter kan heller ikke se at det utover det at det har vært tradisjon å legge disse turene til Lordehytta er oppgitt særlige grunner for at turen må legges akkurat dit, og foreslår at arrangør kan vurdere alternativ utenfor verneområdet. Selv om støy og forstyrrelse av denne konkrete turen er forbigående og derfor isolert sett neppe vil påvirke verneverdiene nevneverdig, er muligheten for at en møter villrein i disse områdene nå større enn den har vært tidligere år.

Tillatelsen fra verneområdestyret ble påklaget av Statsforvalteren i Agder i brev 21. februar 2023.

Klagers argumenter

Statsforvalteren peker på at det i forvaltningsplanen for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane er et uttalt forvaltningsmål at *"motorferdsel i verneområda skal avgrensast til det som er strengt nødvendig"*. Det pekes videre på at det er gitt nærmere retningslinjer hvor det blant annet heter at *"transportene skal omfatte allment anerkjende nytteformål"* og *"rein persontransport med helikopter eller snøscooter er ikkje tillate"*

Det vises og til Miljødirektoratets "Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter" (M106-2014).

Statsforvalteren anfører videre at motorferdsel i verneområder generelt sett skal forvaltes strengere enn i områder som ikke er omfattet av vern, og målet om å redusere motorferdselen gjør seg derfor i enda større grad gjeldende i verneområder. Utenfor verneområdene tillates det i liten grad ren persontransport, og i enda mindre grad persontransport kun med formål tur/fornøyelseskjøring. Statsforvalteren stiller derfor spørsmål ved om det foreligger hjemmel for å tillate motorferdsel som omsøkt.

Statsforvalteren peker på at en har forståelse for ønsket om å arrangere tur til Lordehytta, og ser på arrangementet i seg selv som positivt. Statsforvalteren mener imidlertid at det bør finnes alternativer som ikke krever motorferdsel i utmark, og i alle fall ikke i verneområder.

Det hevdes til slutt at vedtaket fra styret er mangelfullt begrunnet ved at det ikke i tilstrekkelig grad fremgår hvordan vilkårene i naturmangfoldloven § 48 er vurdert, hvilke hensyn som er vurdert eller hvordan disse er vektlagt.

Merknader til klagen

I brev av 14. mars 2023 er det fra leder i Åseral snøscooterklubb gitt merknader til klagen. Det anføres at disse turene har vært arrangert nesten årlig siden 1987. Det har aldri kommet klager på turene hverken fra politi, Statens naturoppsyn, Åseral kommune eller berørte grunneiere. Det vises i merknadene til et vedtak fra 2018, og at de samme hensyn som den gang ble vektlagt gjør seg gjeldende i dag. Det pekes på at det eneste som er endret i år er at Åseral snøscooterklubb står som søker, og ikke en frivillighetsentral som har stått som søker tidligere.

Det hevdes at turen som ble innvilget ikke vil påvirke verneverdiene vesentlig eller stride mot vernevedtakets formål. Hensynet til at villreinen nå kan stå lengre sør i verneområdet, blir ivarettatt ved at det er stilt vilkår i tillatelsen om at det ikke skal være observert villrein i området. Det anføres at arbeidsutvalget har tatt tilstrekkelig hensyn til "føre-var prinsippet" ved de vilkår som er stilt i tillatelsen.

Det vises til at Lordehytta er den attraksjonen Åseral kommune promoterer utad og er et yndet mål for turister. Det blir arrangert guidede fotturer hit på sommeren som er svært populære, men de resulterer i skader på natur og vegetasjon. Snøscooterturer etterlater seg ingen spor når snøen har smeltet på våren. Det reises også spørsmål om ikke det å gi eldre, uføre og folk med bevegelsesutfordringer mulighet til å oppleve Lordehytta og den storslåtte naturen som omgir den er å betegne som allment nytteformål?

Det vises også til tillatelsen som Stiftelsen Sesilåmi har fått, og som gis for tre år av gangen mens det for søknader som deres bare gis ettåring dispensasjon. Det påpekes at et så stort arrangement som Sesilåmi, med over 1000 deltakere, preparering i to uker før løp og uten begrensninger den siste uka, ingen begrensninger på transport med andre formål som for eksempel filming av deltakere ikke er i strid med naturmangfoldloven § 48, da kan heller ikke omsøkte tur heller være det. Belastningen Sesilåmi har på naturen kan ikke sammenliknes med den svært begrensede tillatelsen vi har fått som er gitt i et område hvor det allerede er en viss aktivitet med skigåere. Tillatelsen gjelder helt i sør og er begrenset til inn og utkjøring fra Åseral. Det hevdes at denne snøscooterturen ikke vil ha nevneverdig negative konsekvenser for verneområdet, og det vises til at det skal kjøres samlet inn og ut på dagtid, det er kun ca. 2,5 km av traséen som ligger inne i verneområdet, inn og utkjøring blir uten stopp, og ingen andre rasteplasser enn ved Lordehytta.

Det hevdes avslutningsvis at det ikke er riktig å omtale denne turen som fornøyleskjøring da den tvert imot har et formål som må anses som å være allment anerkjent på lik linje med for eksempel turløp på ski. Det lokale verneområdestyret er best til å ivareta de forskjellige hensynene, og det bes om at vedtaket fra styret opprettholdes.

Verneområdestyret sine merknader

Verneområdestyret vurderte klagen fra Statsforvalteren i Agder i møte 22. mai 2023.

Verneområdeforvalter innstilte på at klagen fra Statsforvalteren skulle tas til følge. I forvalters vurdering var det særlig vektlagt at arrangementet bryter med føringene i forvaltningsplanen om å begrense motorferdsel i verneområdet til det som er strengt nødvendig, og at en bør søke å legge arrangementet utenfor verneområdet. Villreinen har de siste tre årene i økende grad benyttet vestheia i Åseral gjennom vinteren, og sjansen for at det oppholder seg villrein i

nærområdet til Lordehytta vurderes derfor som større enn tidligere. Et arrangement med et stort antall snøscootere og folk gir en omfattende forstyrrelse i en tid på året der dyrene går på sparebluss. I tillegg viste forvalter til føre- var prinsippet i naturmangfoldloven § 9, samt at en tillatelse vil kunne gi presedensvirkninger med fare for betydelig økning av motorferdselen i området.

Styret opprettholdt imidlertid sitt tidligere vedtak og vektla at vilkåret om at det ikke skal være observert rein i området vil sørge for at tillatelsen ikke vil komme i konflikt med verneverdiene og verneformålet.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Hva gjelder saken?

Spørsmålet i saken er om Åseral snøscooterklubb skal gis dispensasjon for gjennomføring av snøscootertur for eldre og uføre til Lordehytta innenfor Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Hvilke regler er aktuelle?

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde ble vernet ved kronprinsregentens resolusjon 28. april 2000.

Formålet med vernet er *"å ta vare på eit samanhengende, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne, og å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den særlegaste villreinstamma i Europa."*

I verneforskriftens kap. III pkt. 5.1 går det frem at det i landskapsvernområdet er et generelt forbud mot motorferdsel på land. Gjennom verneplanprosessen er det fastsatt noen direkte unntak fra dette forbudet, i tillegg til noen bestemte formål hvor forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel, jf. verneforskriften kap. IV pkt. 5.3-5.5.

Verneforskriften har ingen regler som åpner for å gi tillatelse til ren persontransport, og en eventuell tillatelse må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48 første ledd. Denne bestemmelsen åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til tiltak dersom "det ikke strider mot vernevedtakets formål" og "ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig". Begge vilkårene må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon.

Av forarbeidene til naturmangfoldloven følger det at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den er ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker.

Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig, innebærer at dispensasjon i mange tilfeller ikke er aktuelt.

Selv om vilkårene for en eventuell dispensasjon er oppfylt, har søker likevel ikke krav på å få en tillatelse. Forvaltningsmyndigheten må foreta en konkret og individuell vurdering av om dispensasjon skal gis ut fra en vurdering av behovet for tiltaket og påvirkning på verneverdiene. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning vil også være sentralt i denne vurderingen, og det bør legges stor vekt på presedenshensyn og presedensvirkninger en tillatelse kan gi for senere saker.

I forvaltningsplanen pkt. 2.4.2 s. 32 er det oppstilt retningslinjer hvor det blant annet heter at *"motorferdsel i verneområda skal avgrensast til det som er strengt nødvendig, og haldast på eit nivå som ikkje er til skade for naturmangfaldet eller er til ulempe for andre brukargrupper"*.

I tillegg heter det i pkt. 2.4.3 s. 37 i retningslinjer for persontransport:

- *"Rein persontransport med helikopter eller snøskuter er ikkje tillate. I samband med nyttetransport, er det tillate for passasjerar å sitte på, dersom det ikkje fører til ekstra turar"*
- *"I heilt spesielle høve kan det gjevast løyve til transport for varig rørslehemma til eiga hytte, eller liknande stader dei har ei sterk tilknytning til, dersom transporten ikkje kjem i konflikt med verneformål og verneverdiar. Definisjonen av rørslehemma følgjer Miljøverndepartementet sitt rundskriv T-1/96, slik at personar som på grunn av alder, eller mellombels sjukdom, er rørslehemma, ikkje blir rekna som varig rørslehemma i denne samanhengen."*

Konkret vurdering

I verneområder er det i de fleste tilfeller strengere regler for motorferdsel enn det som følger av motorferdselloven, blant annet for å unngå støy og forstyrrelser av dyrelivet. Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til motorisert ferdsel for en rekke nytteformål, samtidig som det er ønskelig at motorferdselen skal holdes på et lavt nivå og utføres på mest mulig skånsom måte i forhold til verneverdiene.

Vilkåret i naturmangfoldloven § 48 om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever, og at det bare kan dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene. Dette vil i første rekke være bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Et vilkår for dispensasjon er videre at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet, eventuelt legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene. Det må derfor vurderes om tiltaket strider mot de overordnede målsettinger for verneområdet eller mot verneformålet samlet sett. Et tiltak vil kunne være i strid med verneformålet selv om det ikke kan påvises noen nevneverdig negativ virkning på verneverdiene, f.eks. dersom presedenshensyn står så sterkt at en dispensasjon på sikt vil kunne føre til en uthuling av verneformålet.

Motorferdsel kan medføre forstyrrelser på dyreliv og skade på vegetasjon, i tillegg til at støyen også kan være forstyrrende for friluftslivet. Motorferdsel er derfor strengt regulert i verneområder. Praksis er at noe motorisert ferdsel til nytteformål kan aksepteres, men i begrenset omfang.

Som nytteformål regnes nødvendig transport til bestemte formål. Turkjøring regnes ikke som nytteformål. Som hovedregel er det i verneområder ikke åpning for persontransport, noe som også gjenspeiles i forvaltningsplanen for området. Retningslinjene i forvaltningsplanen er ikke juridisk bindende, men er i tråd med utgangspunktet om at det ikke åpnes for persontransport.

Villreinenes leveområder er under økende press som følge av samfunnets arealbruk og menneskelig ferdsel i og omkring fjellområdene. Regjeringen arbeider med en stortingsmelding om hvordan vi kan bedre tilstanden til villreinen i Norge. Bakteppet for stortingsmeldingen for villrein er at arten nå for første gang er klassifisert som nær truet på Norsk rødliste for arter. Villreinen ble også oppført som en truet art på den globale rødlisten i 2021.

Den første klassifiseringen etter kvalitetsnormen for villrein viser at seks av ti nasjonale villreinområder har dårlig tilstand. Ingen av de ti nasjonale villreinområdene har god tilstand. Årsaken til villreinenes tilstand er menneskelig aktivitet i villrein fjellet. Arealbruksendringer er den største utfordringen i villreinområdene, med utbygging av hytter, infrastruktur og annen menneskelig aktivitet. Fysiske inngrep både innenfor områdene og i randsoner til områdene kan bidra til å stenge ute og avskjære villreinen fra å bruke viktige deler av leveområdene. I tillegg er det en rekke andre utfordringer knyttet til blant annet ferdsel, dyrehelse og klimaendringer.

Den aktuelle snøscooterturen har ifølge saksfremstillingen vært gjennomført så og si årlig siden 1987. Søk i Naturbase viser at traseen ligger innenfor villreinenes leveområde. Det er kjent kunnskap at ferdsel, og da særlig om vinteren, kan få betydning for villreinen som bruker området som vinterbeite. Tiltak som fragmenterer og påvirker leveområdet for villreinen vil kunne være i strid med verneformålet. Små og vanskelig tilgjengelige vinterbeiter gjør at ferdsel kan utgjøre en trussel særlig i perioder med vanskelig beiteforhold som følge av nedising eller mye snø.

I forvaltningsplanen går det frem at motorferdselen i området er relativt omfattende som følge av kraftproduksjon, mange turishytter og nyttekjøring til bygninger i området ellers. Det vises videre til at menneskelig ferdsel er en stor stressfaktor for villreinstammen. Det er om lag 6000 private hytter innenfor og i ytterkant av villreinområdet. I tillegg har turistforeningene et omfattende løypenett og 43 hytter. Årlig er det 60 000–70 000 overnattinger på disse hyttene.

Den samlede belastningen jf. naturmangfoldloven § 10 vil derfor være et sentralt moment i vurderingen av om tillatelse skal gis.

Verneområdeforvalter pekte i sin innstilling til vedtak på at villreinen i økende grad har benyttet vestheia i Åseral de siste årene, og at sjansen for at en møter villrein i disse områdene nå er større enn den har vært tidligere år. Forvalter pekte også på at det ikke er oppgitt særlige grunner for at omsøkte tur må legges til Lordehytta selv om dette har vært en tradisjon, og at arrangør derfor bør vurdere andre alternativ. Styret la derimot i sin begrunnelse for tillatelsen avgjørende vekt på at vilkåret om at det ikke skal være observert rein i området vil sørge for at tillatelsen ikke vil komme i konflikt med verneverdiene og verneformålet.

Miljødirektoratet er enig i at arrangement som utgangspunkt er et positivt tiltak. Bruk av snøscooter på snødekt mark vurderes også å være en skånsom transportmåte for transport som kan tillates i verneområder, jfr. naturmangfoldloven § 12.

Formålet med omsøkte transport representerer ikke nyttekjøring som frakt av ved, materialer, proviant mm som verneforskriften åpner for å gi tillatelse til. Det er imidlertid pekt på at det er en tradisjon å besøke Lordehytta, og turen har vært gjennomført i mange år. Varigheten av tillatelsen er kortvarig, og vi kan legge til grunn at motorferdselen representerer en forbigående forstyrrelse som er av stor betydning for søker. Det er også gjort en vurdering av at den omsøkte transporten ikke er i strid med verneformålet, da turen bare kan gjennomføres dersom det ikke er observert rein i området. Vilklårene for å gi en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 er dermed oppfylt.

Selv om vilklårene i naturmangfoldloven § 48 er oppfylt har ingen krav på å få tillatelse. Det må foretas en konkret og individuell vurdering av om dispensasjon skal gis ut fra en vurdering av behovet for tiltaket og påvirkning på verneverdiene. Deler av formålsbestemmelsen er å ta være på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. Villreinsens endrede bruk av området vil derfor være et sentralt og særlig viktig moment i vurderingen, og det bør legges stor vekt på presedenshensyn og presedensvirkninger en tillatelse kan gi for senere saker.

I merknadene til klagen stilles spørsmål ved om hvordan gjennomføring av et stort turrenn som Sesilåmi vurderes å ikke være i strid med naturmangfoldloven § 48, når Statsforvalteren i klagen hevder at det ikke er hjemmel for å gi tillatelse til omsøkte tur.

I nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og islagte vassdrag ble det ved forskriftsendring 29. oktober 2010 gitt en særskilt hjemmel som åpner for gruppeturer etter særskilt tillatelse. Bestemmelsen i § 5 f) gir kommunestyret hjemmel for etter skriftlig søknad å gi tillatelse til bruk av snøscooter for *”gruppeturer på snødekt mark for beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede. Turen må være i regi av helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner. Tillatelse kan kun gis for transport til bestemte turmål og langs nærmere bestemte traseer dersom kommunen anviser slike.”* Det følger av retningslinjene i rundskriv T-6/09 at bestemmelsen kun gjelder transport som er nødvendig for å gjennomføre gruppeturer for mennesker som ellers har vansker med å ta seg ut i naturen på egen hånd. Tillatelse kan gis til helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner som har som hovedmål å hjelpe andre mennesker. Utenfor verneområdene har kommunen som det går frem over myndighet til å gi tillatelse til transport som omsøkt.

Vi har ikke sett nærmere på styrets vurderinger omkring tillatelsen som er gitt til Sesilåmi, men forstår at dette gjelder motorferdsel i forbindelse med oppkjøring av løyper i forkant av rennet og motorferdsel i forbindelse med gjennomføring av rennet. Vi vil understreke at tillatelser etter naturmangfoldloven § 48 bare kan gis dersom et tiltak eller aktivitet ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Dersom disse vilklårene er oppfylt vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for ha betydning i vurderingen av om det skal gis dispensasjon. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

I tilfeller hvor det for eksempel finnes alternativer utenfor verneområdet, det er prinsipielle hensyn som gjør at ulike tiltak/aktiviteter ikke er ønskelig i verneområdet, eller den samlede belastningen i området allerede er stor og en tillatelse som omsøke vil kunne medføre ytterligere press, vil hovedregelen være at det ikke gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 selv om vilkårene for å gi dispensasjon isolert sett er oppfylt.

Vi har forståelse for at det reises spørsmål ved hvordan det kan hevdes at det ikke er hjemmel for omsøkte tur, når et stort turrenn som Sesilåmi kan aksepteres. Vi forstår imidlertid klagen fra statsforvalteren slik at hovedinnvendingen mot omsøkte tur er at denne gjelder ren persontransport, og at det som hovedregel ikke er tillatt med ren persontransport i verneområdene. Det er påvirkningen på verneverdiene som er avgjørende for om vilkårene etter § 48 første ledd første alternativ er oppfylt. Direktoratet mener i likhet med statsforvalteren at tillatelse til ren persontransport i verneområder ikke bør gis selv om vilkårene etter naturmangfoldloven § 48 vurderes å være oppfylt. Arrangementer bør legges til alternative besøksmål utenfor verneområdet. Vi legger også til grunn at formålet med turen kan oppnås selv om turen legges til et besøksmål utenfor verneområdet.

Direktoratet vil ellers understreke at villreinen er klassifisert som nært truet på Norsk rødliste for arter, og at Norge har de siste bestandene av villrein i Europa. Vi har derfor et stort ansvar for å ta vare på arten og dens leveområder. Direktoratet vil derfor påpeke at selv om omsøkte scootertur har vært gjennomført så og si årlig siden 1987, så vil villreinens endrede bruk av området kunne medføre at tiltak og aktivitet i dette området vil kunne komme i strid med verneformålet. Det vil i alle tilfeller kunne medføre at det må foretas andre avveininger enn tidligere for å ivareta villreinens leveområde for fremtiden. Presset på villreinen er som det er pekt på tidligere stort, og det bør av styrets vurderinger gå tydelig frem hvordan hensynet til samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10 er vurdert og vektlagt.

Vi legger til grunn at tillatelsen gjaldt for forrige sesong, og ser det derfor ikke som hensiktsmessig å oppheve vedtaket. Våre merknader vil imidlertid ha betydning for eventuelle fremtidige tilsvarende søknader, og vi understreker at det som hovedregel ikke er tillatt med ren persontransport i verneområdene. Vi bemerker igjen at motorferdselloven har en særskilt hjemmel som åpner for gruppeturer som omsøkt utenfor verneområdene.

I Klima- og miljødepartementet sitt brev av 15. juni 2015 understreker departementet at klagemyndigheten skal være tilbakeholden med å overprøve nasjonalpark- eller verneområdestyret sin skjønnsutøvelse. Miljødirektoratet tar etter dette ikke klagen til følge.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Kopi til:

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane,
Frafjordheiane
Tom Handeland

ÅSERAL KOMMUNE

Postboks 504 4804 ARENDAL

Landeveien 4513 Mandal
61

Gardsvegen 4540 ÅSERAL
68

Arkivsaksnummer: 2023/10785

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 01.03.2024

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	9/24	08.03.2024

Prioritering av tiltaksmidler for 2024

Forvaltar si innstilling

På bakgrunn av den tildelte ramma på kr 800.000,- fordeler verneområdestyret midlane til tiltak i verneområda for 2024 på denne måten:

Nr	Tiltak	Stad	Sum
<u>Pågåande skjøtselstiltak</u>			
1.	Skjøtsel slåttemark, Hisdal	Hisdal NR/Bykle	60.000
2.	Skjøtsel slåttemyr, Stovo	Dyraheio/Suldal	35.000
3.	Skjøtsel slåttemark, Mån	Frafjordheiane/Gjesdal	45.000
4.	Skjøtsel slåttemyr, Øyastølsmyra	Øyastøl/Hjelmeland	25.000
5.	Fjerning av parkslirekne	Nordraheia/Hjelmeland	25.000
6.	Skjøtsel slåttemyr, Flottstøylmyra	Hovden/Bykle	30.000
	<i>Sum pågåande skjøtselstiltak</i>		220.000
<u>Andre tiltak</u>			
7.	Skjøtelsplan for Brotteliid	Steinsbuskardet/Bykle	40.000
8.	Kartlegging av hubrolokalitetar	Vormedalsheia/Hjelmeland	0
9.	Rydding av gran ved Svultanuten	Kvann dalen/Suldal	20.000
10.	Rydding av stiar til Dyraheio	Dyraheio/Suldal	15.000
11.	Bru og klopplegging av sti	Dyraheio/Suldal	25.000
12.	Teljing av ferdsel i SVR	Alle/Alle	0
	<i>Sum andre tiltak</i>		100.000
<u>Tilretteleggings- og informasjonstiltak på innfallsportar</u>			
13.	Informasjonstiltak på sti, Hovdenuten	SVR/Bykle	40.000
14.	Sikrings- og erosjonstiltak, Gurostien	SVR/Valle/Sirdal	35.000
15.	Infoformasjonsskilt på Eikeskog	Frafjordheiane/Gjesdal	130.000

16. Nytt toalettbygg på Eikeskog	Frafjordheiane/Gjesdal	235.000
17. Informasjon og uteareal, Fundingsland	Vormedalsheia/Hjelmeland	0
18. Informasjonsskilt Fundingsland	Nordraheia/Hjelmeland	30.000
19. Informasjonsskilt på Sandvatn	Kvanndalen/Suldal	10.000

Sum tiltak på innfallsportar **480.000**

Total sum **800.000**

Dersom nokre av tiltak ikkje kan gjennomførast som planlagt, og det oppstår behov for omdisponering, blir denne omdisponeringa delegert til forvaltningssekretariatet i samråd med styreleiar.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

På bakgrunn av vedtak i AU sak 37/23, meldte verneområdestyret inn behov for tiltaksmidlar for 2024 til Miljødirektoratet. Den totale søknadssummen var på kr 1.145.000,- og 19 ulike tiltak i verneområda vart prioritert i denne rekkefølga:

Tiltaksmidlar:

Nr	Tiltak	Stad	Sum
<u>Pågåande skjøtselstiltak</u>			
1.	Skjøtsel slåtteområde, Hisdal	Hisdal NR/Bykle	60.000
2.	Skjøtsel slåtteområde, Stovo	Dyraheio/Suldal	35.000
3.	Skjøtsel slåtteområde, Mån	Frafjordheiane/Gjesdal	45.000
4.	Skjøtsel slåtteområde, Øyastølmyra	Øyastøl/Hjelmeland	25.000
5.	Fjerning av parkslirekne	Nordraheia/Hjelmeland	25.000
6.	Skjøtsel slåtteområde, Flottstøylmyra	Hovden/Bykle	30.000
<i>Sum pågåande skjøtselstiltak</i>			220.000

Andre tiltak

7.	Skjøttelsplan for Brottelid	Steinsbuskardet/Bykle	40.000
8.	Kartlegging av hubrolokalitetar	Vormedalsheia/Hjelmeland	50.000
9.	Rydding av gran ved Svultanuten	Kvanndalen/Suldal	20.000
10.	Rydding av stiar til Dyraheio	Dyraheio/Suldal	15.000
11.	Bru og klopplegging av sti	Dyraheio/Suldal	25.000
12.	Teljing av ferdsl i SVR	Alle/Alle	130.000
<i>Sum andre tiltak</i>			280.000

Tilretteleggings- og informasjonstiltak på innfallsportar

13.	Informasjonstiltak på sti, Hovdenuten	SVR/Bykle	40.000
-----	---------------------------------------	-----------	--------

14. Sikrings- og erosjonstiltak, Gurostien	SVR/Valle/Sirdal	35.000
15. Infoformasjonsskilt på Eikeskog	Frafjordheiane/Gjesdal	130.000
16. Nytt toalettbygg på Eikeskog	Frafjordheiane/Gjesdal	200.000
17. Informasjon og uteareal, Fundingsland	Vormedalsheia/Hjelmeland	200.000
18. Informasjonsskilt Fundingsland	Nordraheia/Hjelmeland	30.000
19. Informasjonsskilt på Sandvatn	Kvanndalen/Suldal	10.000

Sum tiltak på innfallsportar **645.000**

Total sum **1.145.000**

AU sin søknad om tiltaksmidla for 2024 bygger på signal frå Miljødirektoratet og innspel frå kommunar, lag og organisasjonar i SVR.

Miljødirektoratet har i brev frå 13.11.2023, bedt om at verneområdestyret melder inn behov for tiltaksmidlar for 2024. Dette gjeld for alle verneområda verneområdestyret er forvaltningsstyresmakt for. Fristen for innmelding er sett til 10.01.2024. Det skulle meldast inn behov i prioritert rekkefølge og med nettobeløp, dvs. utan mva. Midlar til tiltak i verneområde er løyvt over Statsbudsjettet, budsjettpost 1420.31. Miljødirektoratet tildeler midlane ut frå postføremål og budsjetttrammer, og verneområdestyret skal sjølv disponere og prioritere bruken av midla dei blir tildelt. Miljødirektoratet framhevar at det overordna målet for bruken tiltaksmidlane er at naturtilstanden i verneområda skal betrast. Det er derfor viktig at tiltak som bedrar tilstanden til verneverdiane blir prioritert høgt.

I dokumentet: «*Strategi for bruk av midlar til tiltak i verneområder 2020-2025*» har derfor Miljødirektoratet lagt opp til at ulike typar tiltak skal prioriterast i denne rekkefølga:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsarområder og truede naturtyper prioriteres høyst blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Tiltak som er ein del av besøksforvaltninga i eit verneområde, skal forankrast i ein eigen besøksstrategi. Besøksstrategien for SVR vart godkjent i desember 2018, og kan brukast som grunnlag for prioritering av tiltak.

2024 blir det femte året der tiltaka i besøksstrategien skal settast ut i livet, og det fjerde året der vi legg opp til utarbeiding av informasjonsskilt etter «*Merkevaren Norges nasjonalparker*». På bakgrunn av attståande tiltak i Besøksstrategi for SVR vil tiltak på innfallsporten Eikeskog bli prioritert. Arbeida på innfallsporten Nesflaten vil og bli sluttført. I tillegg blir avsluttinga av arbeidet med informasjonstiltak langs turstien til Hovdenuten prioritert. Til saman seks pågåande skjøtselsprosjekt blir vidareført i 2024. I tillegg blir vi nøydt til å sette av pengar til bekjemping av den svartelista arten parkslirekne som vart funnen i Nordraheia naturreservat i 2021.

Miljødirektoratet si tildeling vart offentleg 14.02.2024. Her vart verneområdestyret tildelt kr 800.000,- til tiltak i verneområda for 2024. Dette var kr 200.000,- mindre enn vi fekk for 2023. Miljødirektoratet vurderte to av tiltaka i søknaden til å være utanfor postføremålet. Dette gjaldt tiltaka nr 8 «Kartlegging av hubrolokalitetar i Rogaland» kor vi hadde søkt om kr 50.000,- og nr 12 «Teljingar av ferdtsel i SVR» kor vi hadde søkt om kr 130.000,- . Det blir derfor ikkje mogleg å bruke tiltaksmidlar til gjennomføring av desse to tiltaka.

Med ei tildeling frå Miljødirektoratet på kr 800.000,-, fekk vi kr 345.000,- mindre enn det vi hadde søkt om. Det blir derfor nødvendig med nokre omprioriteringar i høve til behovet for tiltaksmidlar som vart meldt inn etter vedtaket i AU sak 37/23. I og med at to prosjekt på til saman kr 180.000,- vart vurdert til å være utanfor postføremålet er det i praksis kr 165.000,- som må sparast inn på dei andre 17 tiltaka.

Vurdering

Forvaltningssekretariatet vil foreslå at dei nødvendige innsparingane skjer ved å ta bort tildelinga på kr 200.000,- som er føreslått til tiltak nr 17 «Informasjon og uteareal ved Fundingsland». Dette er eit prosjekt som truleg vil kunne starte opp utan tildelinga frå SVR. Dette er og eit nytt tiltak som går utover det som er omtala for startpunktet Fundingsland i Besøksstrategi for SVR. Det kan seinare gjerast ei vurdering om dette tiltaket skal prioriterast ved tildelinga av tiltaksmidlar for 2025.

Ved å ikkje tildele tiltaksmidlar til tiltak nr 17 sparar ein inn kr 35.000,- meir enn det som er nødvendig. Forvaltningssekretariatet vil derfor føreslå at desse midlane i staden tildelast tiltak nr 16 «Nytt toalettbygg på Eikeskog». Eikeskog er definert som ein innfallspørt i Besøksstrategi for SVR og har over 100.000 besøkande kvart år. Toalettbygget har lenge vore modent for utskifting, og er eit tiltak det er viktig å støtte. Tiltak nr 16 frå da ei tildeling på kr 235.000,-.

At Miljødirektoratet nå vurderer ferdtseljingar til å være utanfor postføremålet, skaper store problem for oss. Tidlegare teljingar har vore finansiert ved hjelp av tiltaksmidlar og forvaltningssekretariatet har avtale med NINA om å gjennomføre relativt omfattande teljingar i 2024. Truleg må Miljødirektoratet si nye vurdering sjåast i lys av at alle verneområdestyrer frå og med 2024 har fått ei ny tildeling som drift av ulike tiltak.

Etter forvaltningssekretariatet si vurderinga er det svært viktig at desse teljingane blir gjennomført. Desse teljingane vil være ein viktig del av kunnskapsgrunnlaget for verneområdestyret si bestilling av ein vurdering av samla belastning frå ferdtsel på verneområda, samt dei kommande revideringane av både forvaltningsplanen og besøksstrategien for SVR.

Forvaltningssekretariatet vil søke om supplerande midlar frå Miljødirektoratet til gjennomføring av desse teljingane. Det er likevel usikkert om denne søknaden vil føre fram. Forvaltningssekretariatet vil derfor føreslå at desse teljingane blir finansiert gjennom verneområdestyret sine driftsmidlar dersom ein ikkje lykkast med å skaffe annan finansiering. For 2024 har verneområdestyret fått ein eigen tildeling av driftsmidlar på kr 100.000,- i tillegg til kr 550.000,- til drift av styret si vanlege verksemd. Det skulle dermed være rom for å finansiere ferdtseljingane innanfor dei rammene som er tildelt.

Arkivsaksnummer: 2024/2911

Saksbehandlar: Alf Odden

Dato: 01.03.2024

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	10/24	08.03.2024

Verneområdestyret si møteplan for 2024

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret vedtek denne møteplanen for 2024

Dato	Tid og stad	Hva skjer	Anna
8. mars	09.00 - Kristiansand	Konstituerande styremøte	Første del av styreopplæring
3-4. juni eventuelt 27-28. mai eller 10-11. juni	Valle	Ordinært styremøte	Andre del av styreopplæring v/ Miljødirektoratet
12-14. august	Suldal	Ordinært styremøte	Synfaringer til Holmavatnet og Blåsjø
23. oktober	12.00 – Bykle (Hovden)	Ordinært styremøte	Dialogmøte med fagleg rådgjevande utval.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

I følgje verneområdestyret sine vedtekter skal det haldast minimum fire styremøte kvart år.

Så sant det ikkje er spesielle omstende, har vi lagt oss på denne møtefrekvensen for å halde reisebelastninga nede. Dette er i utgangspunktet møte med fysisk oppmøte.

Det blir lagt opp til ei synfaring av aktuelle sakar på minst eit av styremøta.

Ved eit av styremøta er det lagt inn eit dialogmøte med *fagleg rådgjevande utval*.

Styremøta går på omgang mellom medlemskommunane.

Vurdering

Det var i utgangspunktet planlagt eit styremøte med opplæring frå Miljødirektoratet 10. april, men det viste seg å være vanskeleg og samle heile styret denne datoen. Eit møte tidleg i april ville og komme tett på styremøte i mars. Nå prøver vi i staden å legge dette møte til Valle i starten av juni. Om det let seg gjere vil opplæringa frå Miljødirektoratet på dette møte skje saman med verneområdestyra for Brattefjell-Vindeggen og Trillemarka.

I august blir det lagt eit styremøte til Suldal slik at ein kan få til ei synfaring i samband med Lyse Kraft sin varsla søknad om oppgradering og utviding av Røldal-Suldal reguleringa, samt ei synfaring til Blåsjø kor det er lagt fram mange forslag til tiltak i tiltaksplanen for villreinområde.

Siste styremøte for året blir lagt til Bykle i slutten av oktober i samband med Heiplansamlinga. På dette møte prøvar vi og å få plass til det årlege dialogmøte med *fagleg rådgjevande utval*.

ST 11/24 Eventuelt